

T.C. MERSİN VALİLİĞİ
TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ

MERSİN İLİ 2022 YILI
EKONOMİK GÖRÜNÜM RAPORU

Ağustos-2023

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	2
MERSİN İLİ GENEL DURUMU	3
MERSİN'İN TARİHÇESİ.....	4
I. TİCARET.....	6
1. İÇ TİCARETE İLİŞKİN BİLGİLER	6
2. ESNAF VE SANATKARLARA İLİŞKİN BİLGİLER	17
II. DIŞ TİCARET	23
III. ÜRETİM	33
1. TARIM SEKTÖRÜ	33
2. SANAYİ SEKTÖRÜ (*).....	37
3. TURİZM SEKTÖRÜ.....	43
IV. İSTİHDAM	51
V. DEVLET YATIRIMLARI.....	56
VI. DEVLET YARDIMLARI	58
VII. DESTEKLENEN SEKTÖRLER	59
VIII. SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	61

ÖNSÖZ

Mersin ilimiz; limanı, serbest bölgesi ve turizm potansiyeli ile ülkemizin dünyaya açılan kapılarından biridir.

Yenilikçi yaklaşım ve uygulamalarla ilimizi ticaretin en kolay ve en güvenli yapıldığı, ülkemizin sayılı ticaret merkezlerinden biri haline getirme misyonu ve ticaret alanında rekabeti, girişimciliği ve ekonomik büyümeyi teşvik etme, piyasa aktörlerinin kurumsal yapılarını güçlendirme, üreticileri ve tüketicileri koruma vizyonu ile hizmet veren İl Müdürlüğümüz verilerinin ve ayrıca farklı kurumlardan elde edilen verilerin bir araya getirilmesi sonucu hazırlanmış olan İlimiz ekonomisini yansıtan “Mersin İli 2022 Yılı Ekonomik Görünüm Raporu”nun faydalı olmasını diler, destek veren kurum ve kuruluşlara teşekkür ederiz.

Hüseyin GÜÇLÜ
İl Müdür V.

MERSİN İLİ GENEL DURUMU

Türkiye'nin 81 ilinden 33 kod numarasıyla anılan, yüzölçümü 15.853 km² ve 2022 yılı sonu itibariyle toplam 1.916.432 nüfusa sahip olan ve eski adı İÇEL olan MERSİN ili doğusunda Adana, batısında Antalya, kuzeyinde Niğde, Konya ve Karaman illeri, güneyinde ise Akdeniz ile çevrili olup, Taşlık Kilikya'nın tümünü ve Ovalık Kilikya'nın Berdan Çayı havzasını kaplar. Kuzeyden Toros Dağları'nın en yüksek tepelerine kadar uzanan yaylaları içine alıp, Doğu Akdeniz boyunca güney batıya doğru uzanır. Dağlık alanlar krataze, eosen, miosen ve pliosen tortularından ibaret kireç taşı tabakalarından, ovalar ise IV. zamanda başlamış olan alüvyon birikmesiyle oluşmuştur. İldeki Toros Dağları genç dağlardır. Toroslar'ın Mersin bölümünde kalan kısmı Bolkar Dağları adını alır. Bolkarların en yüksek yeri 3524 metre ile Medetsiz Tepesi'dir. Orta Toroslar'ın geçit verebilen yeri Gülek Boğazıdır (1050 m.). İkinci önemli geçit ise Mut ilçesi yakınlarındaki Sertavul Geçidi'dir. İl'de birkaç set gölünden başka göl yoktur. Silifke'deki Akgöl, Keklik Gölü ve Paradeniz gölleri deniz bağlantılı olduklarından suları tuzludur.

Bitki örtüsü genellikle Akdeniz iklimine uyum sağlayan makidir. Bölgede aynı zamanda Defne, Yabani Zeytin, Keçiboynuzu, Yaban Mersini, Zakkum, Böğürtlen ve Kuşburnu yetişmektedir. 100-1000 m. arasında Meşe, 100-1200 m. arasında Kızılcıam, 1500 m. Karaçam

ve 2000 m. yüksekliklerde Sedir ve Ardıç ağaçları yer alır. Mersin şimdi ikinci hızlı kentleşmesini yaşamaktadır. Modern limanı, Serbest Bölgesi, Büyük Sanayi ve Ticari Kuruluşları ile hızla gelişmekte olan bir ildir. (<https://mersin.ktb.gov.tr/TR-73136/mersin.html>)

2022 Yılı Mersin İli Nüfusu

İLÇE ADI	TOPLAM NÜFUS	ERKEK NÜFUSU	KADIN NÜFUSU
Akdeniz	255.946	130.301	125.645
Anamur	66.846	33.853	32.993
Aydıncık	11.468	5.887	5.581
Bozyazı	26.812	13.491	13.321
Çamlıyayla	8.164	4.257	3.907
Erdemli	151.928	76.074	75.854
Gülnar	27.889	15.205	12.684
Mezitli	222.436	107.867	114.569
Mut	62.874	31.536	31.338
Silifke	132.665	68.175	64.490
Tarsus	350.732	176.678	174.054
Toroslar	319.711	160.530	159.181
Yenişehir	278.961	134.788	144.173
MERSİN	1,916,432	958.642	957.790

Kaynak: <https://www.tuik.gov.tr/>

MERSİN'İN TARİHÇESİ

Klasik devirde Kilikya olarak adlandırılmış olan Mersin; sırası ile Hititler, Frigler, Asurlular, Persler, Makedonyalılar, Romalılar ve Bizanslıların, XI. yüzyılda Selçukluların, XIV. yüzyılda Karamanoğulları ve Ramazanoğullarının XV. yüzyılda da Osmanlı İmparatorluğunun hâkimiyetine geçmiştir.

Yumuktepe ve Gözlükule'de yapılan kazılarda Mersin'in tarihten önceki devirlerden beri önemli bir yerleşme merkezi olduğu anlaşılmaktadır. İl Merkezi Mersin'de bulunan Yumuktepe'de, 1937'de Liverpool Üniversitesi Arkeologlarınca başlatılan kazıda; en alt tabaka olarak "Neolitik Devri" tespit edilmiştir. Kazı çalışmalarının devamı bu yörenin Neolitik dönemden sonra Maden Devri ve Tunç Devri arasına bir geçiş yaptığını göstermiştir.

Yumuktepe'deki kalıntılar hemen hemen aynı şekilde Tarsus'taki Gözlükule'de de yer almaktadır.

Bir süre yörede Etilerin hüküm sürdüğü görülür. Eti Kralı Hattuşil yöreyi imar ve ıslah etmiştir. Daha sonra Asur kralı III. Salomossa'ın ele geçirdiği Mersin yöresi, M.Ö.528 tarihinde İran Hükümdarlığı'na geçer, M.Ö.527 de yöreyi ve Kıbrıs'ı Yunanlılar ele geçirirler. M.Ö.334 senesinde yöre Büyük İskender'le Makedonyalıların eline geçer. M.Ö.261-246 da yöreyi Mısır Hükümdarı Batlenios Ogustos zapt eder. M.Ö.70'li yıllarda Romalıların eline geçen Mersin Roma İmparatorluğunun ikiye ayrılmasından sonra Doğu Roma toprakları içerisinde kalır.

İslamiyet'in yayılmasından sonra Halife Osman zamanında Mersin ve civarı Arapların eline geçer. Daha sonra bölge 718 yılında halifeliğin Abbasilere geçmesiyle 853 yılında Sultan Mehdi, yöreyi Abbasi'lere katar. Daha sonra Selçukluların eline geçen yöre bu dönemde kısmi "Haçlı İstilas"na uğrar ve Selçukluların zayıflamasından sonra Karamanoğulları'na geçer.

Osmanlı Padişahı Yıldırım Beyazıt zamanında yöre Osmanlı idaresi altına girer. I. Dünya Harbinde İtilaf Devletlerinin istilasına uğrayan Mersin, Millî Mücadele ile 3 Ocak 1922'de tekrar Türk hakimiyetine girmiştir. 1924 yılında Mersin Adıyla Vilayet olmuş, 1933 yılında da Mersin İçel ile birleştirilerek İçel adını almıştır. 28 Haziran 2002 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 4764 sayılı Kanunla da İl'in ismi yeniden Mersin olmuştur.

XII. yüzyılda Göksu Irmağı'nın iki yanındaki bölgeye Türkler "İÇEL" demişlerdir. Dağlar arasından girilmesi ve görülmesi güç bir yer olduğu için Selçukluların bölgeyi böyle isimlendirdiği düşünülmektedir.

Mersin adının kökeni konusunda iki değişik görüş yaygın olarak kabul edilir. Bunlardan birincisi, civarda yetişen ve Akdeniz ikliminin tanıtıcı bir bitkisi olan Arapların da Hambales dedikleri Myrtus-Mersin ağacı nedeniyle bölgeye Mersin adı verildiğidir. İkincisi ise Mersin adının bu bölgede yaşayan "Mersinoğulları veya Mersinoğlu" adındaki bir Türkmen ailesinden geldiğini kabul eden görüştür. Evliya Çelebi'de seyahatnamesinde bölgede yetmiş evli bir Türkmen ailesinin bulunduğunu ve bu ailenin adının da Mersinoğlu olduğunu belirtmiştir. Bir başka görüşe göre ise, Mersin adı bir bitkiden değil, yörede yaşayan Mersinoğlu adındaki aşiretten kaynaklanmaktadır. Mersin adına Anadolu'nun çeşitli yörelerinde rastlamak mümkündür. Örneğin; İzmir, Ordu ve Trabzon'da Mersin, Mersinlik adında köyler bunlardan birkaçıdır. (<http://www.mersin.gov.tr/mersin-tarihcesi>)

I. TİCARET

1. İÇ TİCARETE İLİŞKİN BİLGİLER

Ticaret ve Sanayi Odaları

Mersin ilinde 6 adet Ticaret ve Sanayi Odası ile 1 adet Deniz Ticaret Odası bulunmaktadır. Belirtilen odaların 31.12.2022 tarihi itibarıyla üye sayılarını belirten tablo aşağıda yer almaktadır.

	Adı	Gerçek Kişilik	Tüzel Kişilik	Toplam Üye Sayısı
1	Mersin Ticaret ve Sanayi Odası	4.534	26.671	31.205
2	Silifke Ticaret ve Sanayi Odası	1.287	2.111	3.398
3	Tarsus Ticaret ve Sanayi Odası	986	2.823	3.809
4	Anamur Ticaret ve Sanayi Odası	721	870	1.591
5	Erdemli Ticaret ve Sanayi Odası	549	1.496	2.045
6	Mut Ticaret ve Sanayi Odası	534	477	1.011
7	Mersin Deniz Ticaret Odası	60	501	561
	TOPLAM	8.671	34.949	43.620

Kaynak: Ticaret ve Sanayi Odaları

İlimiz sınırları içerisinde 31.12.2022 tarihi itibarıyla 42.205 adet şirket yer almakta olup yer alan şirket türlerini gösterir tablo aşağıda yer almaktadır.

	Anonim Şirket	Limited Şirket	Kolektif Şirket	Komandit Şirket	Şahıs	Toplam
Merkez İlçeler (Akdeniz, Toroslar, Mezitli, Yenişehir)	3.111	23.272	9	2	4.534	30.928
Tarsus (Çamlıyayla İçinde)	518	2.212	2	0	986	3.718
Erdemli	247	1.152	2	0	549	1.950
Silifke (Aydıncık, Gülnar İçinde)	456	1.451	0	0	1.289	3.196
Anamur (Bozyazı İçinde)	136	648	2	0	721	1.507
Mut	79	292	1	0	534	906
TOPLAM	4.547	29.027	16	2	8.613	42.205

Kaynak: Ticaret ve Sanayi Odaları

Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

İlimizde 2022 yılında kurulan şirket ve kooperatif ile ticaret unvanlı işyeri sayısı %29'luk artışla 3.467'ye; ticaret unvanlı işyeri sayısı ise %12'lik artışla 455'e yükselmiştir. Söz konusu artışlarda yılın son üç çeyrekliği etkili olmuştur. Tasfiye halindeki şirket ve kooperatif sayısı ise 2021 yılına göre %35'lik artışla 456'ya yükselmiştir.

2022 yılında kurulan şirket ve kooperatif sayısı ile Mersin %2'lik payla 6.; ticari unvanlı işyeri sayısı ile %2'lik payla 10. sırada; tasfiye halindeki şirket ve kooperatif sayısı ile %2'lik payla 8.sırada yer almıştır.

İl genelinde kapanan şirket ve kooperatif sayısında 2021 yılına göre %56'lık artışla 435'e yükselirken; ticaret unvanlı işyeri sayısı ise %15'lik azalışla 312'ye gerilemiştir. Türkiye genelinde kapanan şirket ve kooperatif sayısı ile Mersin %2'lik payla 8.; ticari unvanlı işyeri sayısı ile %1'lik payla 14.sırada yer almıştır.

2022'de Mersin'de kurulan yabancı sermayeli şirket sayısı %55'lik büyümeyle 669'a yükselmiştir. Belirtilen dönemde Türkiye genelinde kurulan yabancı sermayeli şirket sayısı ile Mersin; %3'lük payla 4.sırada yer almıştır.

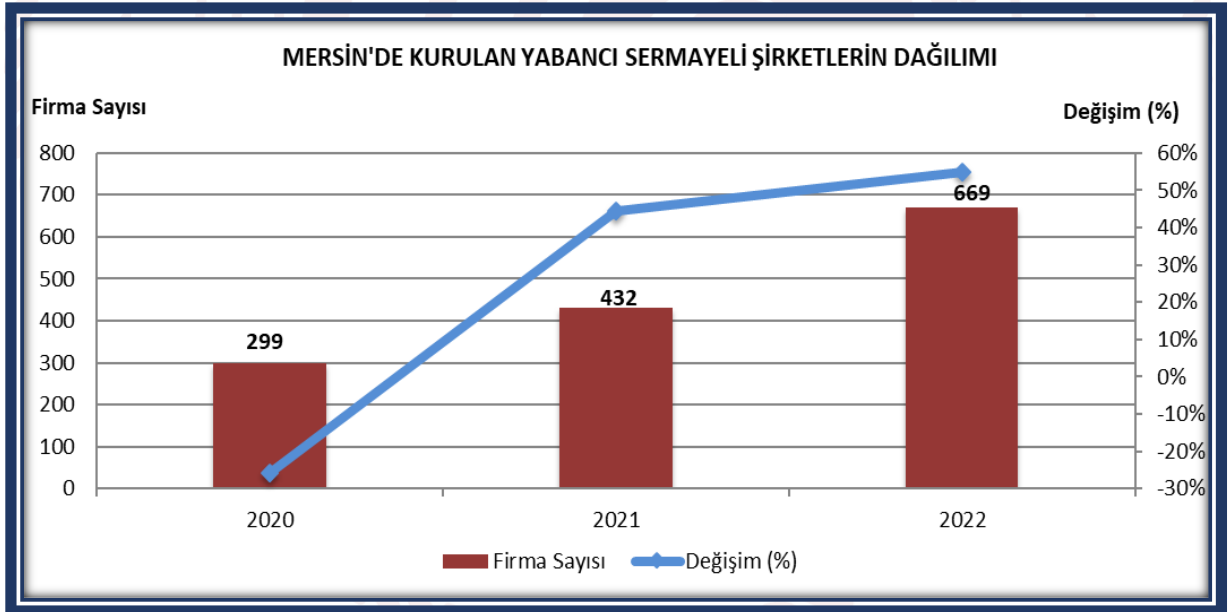
Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri*

	Türkiye			Mersin		
	2021	2022	Değişim (%)	2021	2022	Değişim (%)
Şirketler ve Kooperatifler						
Kurulan	111.125	142.214	28%	2.680	3.467	29%
Tasfiye	18.266	22.997	26%	337	456	35%
Kapanan	17.184	24.303	41%	278	435	56%
Ticaret Unvanlı İşyerleri						
Kurulan	27.553	27.097	-2%	408	455	12%
Kapanan**	21.171	23.149	9%	366	312	-15%

*: Türkiye Ticaret Sicili Kayıtlarını kapsamaktadır.

** : Kapanan gerçek kişi ticari işletmeleri re'sen kapananları içermez.

Kaynak: TOBB

Kaynak: TOBB

Parasal Göstergeler

Protesto Edilen Senetler ve Çek İstatistikleri

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi

			2021	2022	Değişim (%)	
					20-21	20-21
Türkiye	Protesto Edilen Senetler*	Adet	419.989	291.875	-27%	-31%
		Tutar (000 ₺)	11.859.767	12.062.350	6%	2%
Mersin		Adet	6.492	4.695	-23%	-28%
Tutar (000 ₺)		179.304	142.944	39%	-20%	
Türkiye	Karşılıksız İşlemi Yapılan Çek ¹	Adet	152.585	123.519	-22%	-19%
		Tutar (000 ₺)	13.836	20.610	5%	49%
	Karşılıksız İşlemi Yapılan Çeklerin Bankalara İbraz Edilen Toplam Çeklere Oranı ² (%)	Adet	1,0%	0,7%		
		Tutar	1,0%	0,8%		
Mersin	Karşılıksız İşlemi Yapılan Çek ¹	Adet	2.647	3.002	-39%	13%
		Tutar (000 ₺)	223.771	468.629	-12%	109%
	Karşılıksız İşlemi Yapılan Çeklerin Bankalara İbraz Edilen Toplam Çeklere Oranı ² (%)	Adet	0,8%	0,8%		
		Tutar	0,9%	1,0%		

*:2000 ₺ ve üzerindeki senet tutarıdır.

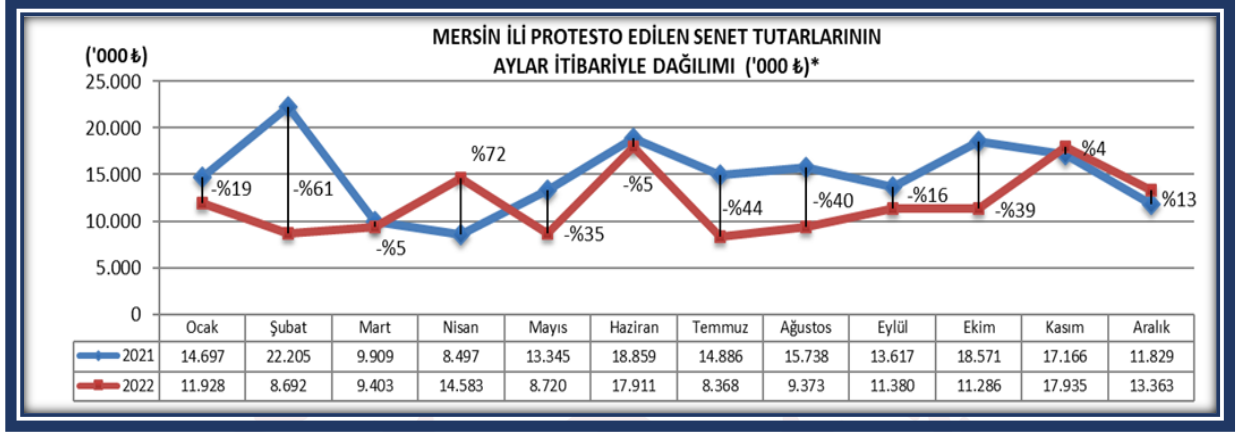
¹: Bankalarca TCMB ve TBB Risk Merkezi'ne yapılan bildirimlere göre duyurusu yapılan karşılıksız işlemi yapılan çek adetlerini ibraz tarihine göre göstermektedir.1.000.000.000 ₺ ve üstü tutara sahip karşılıksız işlemi yapılan çekler rapora dâhil edilmemiştir.²: Karşılıksız çek oranı, karşılıksız işlemi yapılan çek adedinin aynı dönem karşılıksız işlemi yapılan ve ibrazında ödenen çek adedi toplamına bölünmesi ile hesaplanmaktadır.

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi

İlimizde 2.000 ₺ ve üzeri tutarında protesto edilen senet sayısı 2021 yılına göre %28'lik azalışla 4.695'e; senet tutarı ise geçen yılki artışın aksine %20'lik azalışla yaklaşık 143 milyon ₺'ye gerilemiştir. 2022 yılında Mersin protesto edilen senet adedine göre Türkiye genelinde iller arasında %2'lik payla 15.; tutarına göre %1'lik payla 13.sırada yer almıştır.

İlimizde karşılıksız işlemi yapılan çek sayısı 2022 yılında %13'lük artışla 3.002'ye; senet tutarı ise yılın tüm aylarında geçen yılın üzerinde seyir izleyerek 2021 yılına göre %109'luk artışla yaklaşık 469 milyon ₺'ye yükselmiştir. İbraz edilen çekler içerisinde karşılıksız çeklerin payı adet bazında geçen yıla göre değişim göstermeyerek %0,8 seviyesinde kalırken; tutar bazında ise 0,1 puanlık artışla %1,0'e yükselmiştir. 2022'de Mersin karşılıksız işlemi yapılan çeklere göre Türkiye genelinde iller arasında adet bazında %2'lik payla 9.; tutar bazında ise %2'lik payla 7.sırada yer almıştır.

MERSİN İLİ 2022 YILI EKONOMİK GÖRÜNÜM RAPORU

AVM Bilgileri

İlimizde Forum Mersin, Palm City, Saya Park, Nova City, Tarsu AVM ve Mersin Marina AVM olmak üzere toplamda 6 adet alışveriş merkezi bulunmaktadır. İlimizde yer alan AVM bilgilerini gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Sıra	İLDE YER ALAN AVM'LER	AVM'nin Toplam Satış Alanı (M2)	AVM'de Yer Alan Esnaf ve Sanatkar Siciline Kayıtlı Toplam İşletme Sayısı	AVM'de Esnaf ve Sanatkarlarca Kiralanan Toplam Satış Alanı (M2)	AVM'de Yer Alan Toplam Geleneksel, Kültürel veya Sanatsal Değeri Olan Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslekler kapsamında Esnaf ve Sanatkar İşletmesi Sayısı	AVM'de Geleneksel, Kültürel veya Sanatsal Değeri Olan Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslekler Kapsamındaki Esnaf ve Sanatkarlarca Kiralanan Toplam Satış Alanı (M2)
1	FORUM MERSİN	70.024	8	207	4	95
2	PALM CITY	38.000	1	31	0	0
3	SAYA PARK	23.000	4	288	2	20
4	NOVA CITY	10.533	0	0	0	0
5	TARSU AVM	25.468	18	1.463	0	0
6	MERSİN MARİNA	14.000	0	0	0	0

Kaynak: Bilgiler AVM'ler tarafından verilmiştir.

Taşınmaz Ticareti İşlemleri

05.06.2018 tarih 30442 sayılı Taşınmaz Ticareti Hakkında Yönetmelik kapsamında, taşınmaz alım satımı ve kiralanması ile tapu işlemlerine aracılık eden, taşınmazla ilgili danışmanlık ve yönetim hizmeti veren gerçek veya tüzel kişi tacirler ile esnaf ve sanatkârların mesleki faaliyetlerini, yetki belgesinin verilmesi, yenilenmesi, askıya alınması ve iptaline ilişkin iş ve işlemleri yürütülmektedir.

İkinci El Motorlu Kara Taşıtları Ticareti İşlemleri

13.02.2018 tarih 30331 sayılı İkinci El Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelik kapsamında; ikinci el motorlu kara taşıtı ticaretiyle iştigal eden, gerçek ve tüzel kişi tacirler ile esnaf ve sanatkârların ikinci el motorlu kara taşıtı alım satım faaliyetleri, yetki belgesinin verilmesi, yenilenmesi ve iptaline karar verilmesine yönelik işlemler yürütülerek, ikinci el motorlu kara taşıtı ticareti yapılan işletme, toplu işyeri ve pazarlarda aranan şartlara uygunluğu incelenmektedir.

Kuyum Ticareti İşlemleri

14.04.2021 tarihli 31454 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Kuyum Ticareti Hakkında Yönetmelik” kapsamında; kuyum ticaretiyle iştigal eden gerçek veya tüzel kişi tacirler ile esnaf ve sanatkârların mesleki faaliyetlerini, yetki belgesinin verilmesi, yenilenmesi, askıya alınması ve iptaline ilişkin iş ve işlemleri yürütülmektedir.

MERSİN İLİ 2022 YILI EKONOMİK GÖRÜNÜM RAPORU

01.01.2022-31.12.2022 tarihleri arasında İl Müdürlüğümüz tarafından verilen yetki belgelerine ilişkin istatistiki bilgiler aşağıda yer alan tabloda gösterilmiştir.

İŞLEM ADI	YETKİ BELGESİ ALAN İŞLEM SAYISI
Taşınmaz Ticareti	162
İkinci El Kara Taşıtları Ticareti	69
Kuyum Ticareti	205
TOPLAM	436

Kaynak: TTBS, KTBS, İETTS

MERSİN İLİ COĞRAFİ İŞARETLERİ

			
ANAMUR MUZU(2003)	BOZYAZI KAVUTU(2020)	ERDEMLİ LAMOS LİMONU(2019)	ERDEMLİ MUZU (2020)
			
GEZENDE ERİĞİ(2021)	MERSİN CEZERYESİ(2003)	MERSİN KEREBİCİ(2019)	MERSİN TANTUNİSİ(2017)
			
MUT KAYISISI (YAŞ SOFRALIK) (2007)	MUT ZEYTİNYAĐI(2018)	SİLİFKE ÇİLEĞİ(2019)	SİLİFKE YOĐURDU(2022)
			
TARSUS BEYAZ ÜZÜM(2005)	TARSUS BİBERİYESİ(2022)	TARSUS FINDIK LAHMACUN(2022)	TARSUS HUMUS(2017)
			
TARSUS KEBABİ(2020)	TARSUS SARIULAK ZEYTİNYAĐI(2018)	TARSUS ŞALGAMI(2007)	TARSUS SARIULAK ZEYTİN(2018)

İlimizdeki Ticaret ve Sanayi Odaları, Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği, Ziraat Odaları ve en fazla üyeye sahip Tüketici Örgütlerinin öneriler alınarak İl Müdürlüğümüzce belirlenen yöresel ürünler ve üretici-tedarikçilerine aşağıda linki yer alan İl Müdürlüğümüz web sitesinden ulaşılabilmektedir:

<https://mersin.ticaret.gov.tr/duyurular/yoresel-urunlerin-uretici-ve-tedarikcilerine-iliskin-duyuru>

Kooperatifçilik

İlimizde 1163 Sayılı Kooperatifler Kanuna tabi Bakanlığımız sorumluluğunda 31.12.2022 tarihi itibarıyla 204 adet kooperatif bulunmaktadır. Kooperatif türlerine ilişkin veriler aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

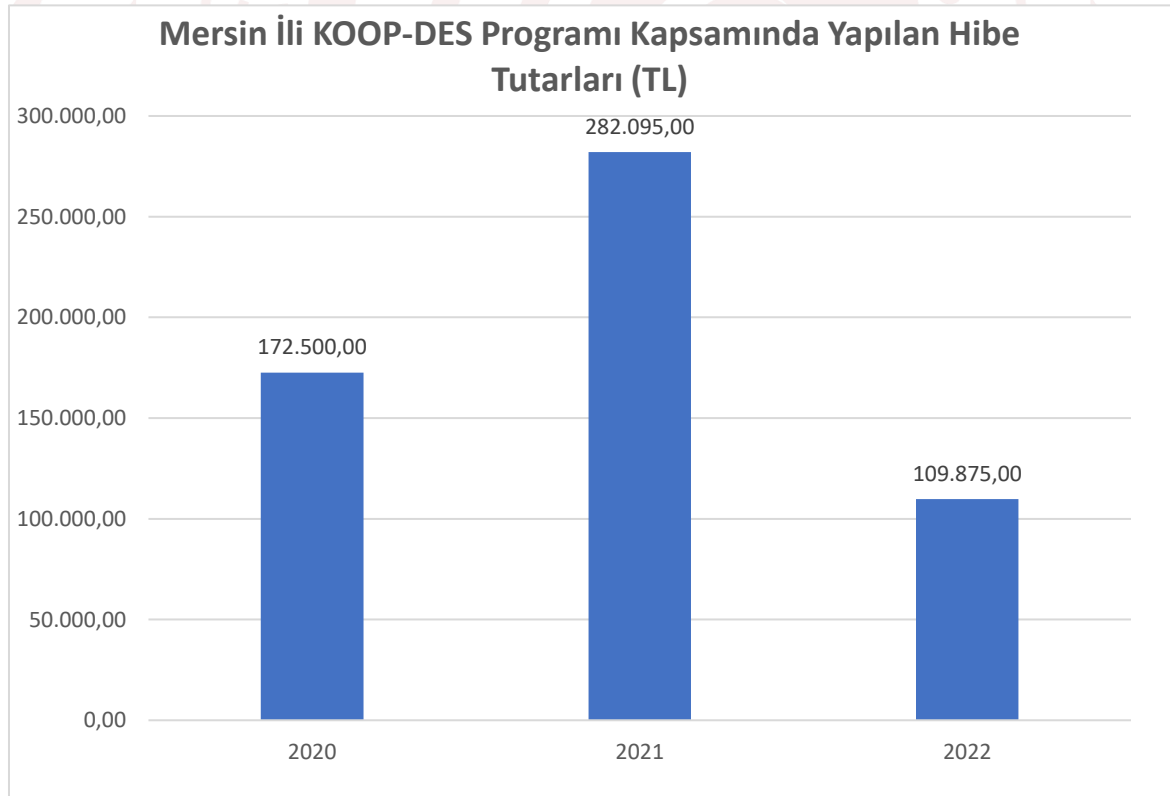
Sıra No	Kooperatif Türü	Faal Kooperatif Sayısı	Faal Olmayan Kooperatif Sayısı	Toplam Kooperatif Sayısı
1	Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Koop.	17	-	17
2	Tarım Satış Koop.	3	-	3
3	Motorlu Taşıyıcılar Koop.	117	7	124
4	Karayolu Yolcu Taşıma Koop.	8	1	9
5	Deniz Yolcu Taşıma Koop.	2	-	2
6	Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Koop.	16	-	16
7	İşletme Koop.	7	1	8
8	Üretim ve Pazarlama Koop.	7	2	9
9	Tüketim Koop.	5	1	6
10	Turizm Geliştirme Koop.	4	-	4
11	Temin Tevzi Koop.	2	1	3
12	Eğitim Koop.	1	-	1
13	Yenilenebilir Enerji Üretim Koop.	2	-	2
TOPLAM		191	13	204

Kadın Kooperatifleri ve KOOP-DES Hibe Desteği

İlimiz genelinde 31.12.2022 tarihi itibariyle 16 adet Kadın Girişim, Üretim ve İşletme kooperatifi bulunmaktadır. İl Müdürlüğümüzce; kadın kooperatiflerinin ekonomide aktif rol alması ve ürettikleri ürünleri ticarileştirmeleri amacıyla kadın kooperatiflerinin kuruluşlarına önem verilmektedir.

Kadın kooperatifçiliğini geliştirmek adına; Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından kabul edilen **“Ortakların Çoğunluğu Kadınlardan Oluşan Kooperatiflerin Kapasitesini Geliştirme Eğitimi”** projesinin birinci etabı Silifke Ticaret ve Sanayi Odası toplantı salonunda düzenlenen eğitim ile ikinci etabı Mersin Ticaret ve Sanayi Odası Toplantı salonunda 9-13 Ocak 2023 tarihlerinde yapılmıştır.

S.S. Ahenk Proje Danışmanlığı Dayanışma Üretim ve İşletme Kooperatifi: 23.02.2021 tarihinde kurulmuş olup, Makine ve Ekipman Alımı Projesiyle KOOP-DES Projesi kapsamında İl Müdürlüğümüze yaptığı başvuru çerçevesinde 2022 yılında 109.875,00 TL hibe almaya hak kazanmıştır.

2. ESNAF VE SANATKARLARA İLİŞKİN BİLGİLER

İldeki Esnaf ve Sanatkârlara İlişkin Sayısal Bilgiler

Mersin Esnaf ve Sanatkârları Odaları Birliği, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın onayı ile 1966 yılında Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonuna bağlı olarak 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanununa göre kurulmuş, kamu kurumu niteliğinde tüzel kişiliğe sahip, il genelinde 69 mesleki odası bulunan ve bu odalara kayıtlı 56.827 esnaf ve sanatkâra hizmet veren mesleki bir kuruluştur. Birliğe bağlı Odaların faaliyet gösterdikleri bölgelere göre sayısal dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Bulunduğu Yerleşim Yeri	Oda Sayısı
Akdeniz	30
Toroslar	0
Yenişehir	2
Mezitli	1
Tarsus	17
Çamlıyayla	1
Erdemli	4
Silifke	4
Mut	2
Gülnar	2
Aydıncık	2
Bozyazı	2
Anamur	2
TOPLAM ODA SAYISI	69

Kaynak: 31.12.2022 tarihli ESBİS verileri

İlimizde Bulunan Esnaf ve Sanatkâr Odaları ve Üye Sayıları

Sıra No	Oda Adı	Üye Sayısı
1	Anamur Esnaf ve Sanatkârlar Odası	2.181
2	Anamur Şoförler ve Nakliyeciler Esnaf Odası	517
3	Aydıncık Esnaf ve Sanatkârlar Odası	339
4	Aydıncık Şoförler ve Nakliyeciler Esnaf Odası	110
5	Bozyazı Esnaf ve Sanatkârlar Odası	862
6	Bozyazı Şoförler ve Nakliyeciler Esnaf Odası	226
7	Çamlıyayla Esnaf ve Sanatkârlar Odası	339
8	Erdemli Esnaf ve Sanatkârlar Odası	3.234
9	Erdemli Oto Sanatkârlar ve Madeni Eşya Esnaf ve Sanatkârlar Odası	731
10	Erdemli Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odası	1.040
11	Gülner Esnaf ve Sanatkârlar Odası	638
12	Gülner Şoförler ve Nakliyeciler Esnaf Odası	119
13	Mersin Bakkallar ve Bayiler Esnaf Odası	2.211
14	Mersin Berberler ve Kuaförler Esnaf ve Sanatkârlar Odası	2.377
15	Mersin Büfeciler ve Kantinciler Esnaf Odası	775
16	Mersin Camcılar Esnaf ve Sanatkârlar Odası	237
17	Mersin Çiçekçiler Esnaf ve Sanatkârlar Odası	198
18	Mersin Elektrik, Bobinaj ve Benzerleri Teknisyenleri Esnaf ve Sanatkârlar Odası	510
19	Mersin Elektronikçiler Esnaf ve Sanatkârlar Odası	1.365
20	Mersin Fırıncılar Un ve Undan Mamül Ürünler İmalat ve Satıcıları Esnaf ve Sanatkârlar Odası	416
21	Mersin Fotoğraf Sanatkarları Esnaf Odası	156
22	Mersin Giyim Eşyası İmalat ve Satıcıları Esnaf ve Sanatkârlar Odası	1.150
23	Mersin Hamallar Esnaf Odası	157
24	Mersin Hurdacılar Esnaf Odası	222
25	Mersin Kahveciler Esnaf Odası	993
26	Mersin Kamyoncular, Kamyonetçiler, Otobüsçüler, Otomobilciler ve Şoförler Esnaf Odası	3.557
27	Mersin Kasaplar Esnaf Odası	466

MERSİN İLİ 2022 YILI EKONOMİK GÖRÜNÜM RAPORU

Sıra No	Oda Adı	Üye Sayısı
28	Mersin Kebapçılar Lokantacılar Kafeteryacılar ve Pastacılar Esnaf ve Sanatkârlar Odası	1.708
29	Mersin Kırtasiyeciler Esnaf Odası	243
30	Mersin Kundura, Deri Mamulleri ve Hediyeelik Eşya İmalat Tamir ve Satıcıları Esnaf ve Sanatkârlar Odası	674
31	Mersin Kuyumcuları Esnaf ve Sanatkârlar Odası	250
32	Mersin Madeni Sanatkârlar Esnaf Odası	1.038
33	Mersin Manavlar ve Seyyar Satıcıları Esnaf Odası	372
34	Mersin Marangozlar ve Mobilyacılar Esnaf ve Sanatkârlar Odası	742
35	Mersin Matbaacılar Esnaf ve Sanatkârlar Odası	186
36	Mersin Milli Piyango Bayileri Esnaf Odası	207
37	Mersin Minibüsçüler Esnaf Odası	975
38	Mersin Oto Sanatkârlar Esnaf ve Sanatkârlar Odası	1.268
39	Mersin Pazarcılar Esnaf Odası	879
40	Mersin Servis Aracı İşletmecileri Esnaf Odası	626
41	Mersin Sıhhi Tesisatçılar Güneş Enerjisi İmalatçıları ve Tenekeçiler Esnaf ve Sanatkârlar Odası	510
42	Mersin Terziler Esnaf ve Sanatkârlar Odası	509
43	Mersin Tüm Emlakçılar Meslek Esnaf Odası	735
44	Mersin Tüpçüler Esnaf Odası	173
45	Mezitli Esnaf ve Sanatkârlar Odası	2.045
46	Mut Esnaf ve Sanatkârlar Odası	1.629
47	Mut Şoförler Otomobilciler Esnaf Odası	460
48	Silifke Bakkal, Bayii ve Gıda Maddeleri Satıcıları Esnaf Odası	906
49	Silifke Esnaf ve Sanatkârlar Odası	2.935
50	Silifke Minibüsçüler Esnaf Odası	329
51	Silifke Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odası	592
52	Tarsus Bakkallar Esnaf Odası	1.753
53	Tarsus Berberler ve Kuaförler Esnaf ve Sanatkârlar Odası	711
54	Tarsus Biriketçiler, Karocular, Büzcüler, Mozaikçiler ve Büz Borucuları Esnaf ve Sanatkârlar Odası	153
55	Tarsus Elektrik Teknisyenleri Esnaf ve Sanatkârlar Odası	516

MERSİN İLİ 2022 YILI EKONOMİK GÖRÜNÜM RAPORU

Sıra No	Oda Adı	Üye Sayısı
56	Tarsus Fırıncılar Esnaf Odası	274
57	Tarsus Fotoğrafçılar Esnaf ve Sanatkârlar Odası	231
58	Tarsus Kahveciler ve Eğlence Yerleri Esnaf Odası	540
59	Tarsus Kasaplar Esnaf Odası	313
60	Tarsus Kebapçılar ve Lokantacılar Esnaf Odası	583
61	Tarsus Kunduracılar Esnaf Odası	120
62	Tarsus Madeni Sanatkârlar Esnaf Odası	1.129
63	Tarsus Mobilyacılar ve Marangozcular Esnaf ve Sanatkârlar Odası	356
64	Tarsus Servis Aracı İşletmecileri Esnaf ve Sanatkârlar Odası	238
65	Tarsus Seyyar ve Sabit Tuhafiyeciler ve Züccaciyeciler Esnaf Odası	839
66	Tarsus Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odası	2.148
67	Tarsus Tenekeçiler ve İnşaat Malzemeleri İmalat ve Satıcıları Esnaf Odası	315
68	Tarsus Terziler Esnaf ve Sanatkârlar Odası	189
69	Tömük Esnaf ve Sanatkârlar Odası	1.302

Kaynak: 31.12.2022 tarihli ESBİS verileri

İlimizde En Yüksek Sayıda Üyeye Sahip İlk Beş Meslek Odası

Sıra No	Oda Adı	Üye Sayısı
1	Mersin Kamyoncular, Kamyonetçiler, Otobüsçüler, Otomobilciler ve Şoförler Esnaf Odası	3.557
2	Erdemli Esnaf ve Sanatkârlar Odası	3.234
3	Silifke Esnaf ve Sanatkârlar Odası	2.935
4	Mersin Berberler ve Kuaförler Esnaf ve Sanatkârlar Odası	2.377
5	Mersin Bakkallar ve Bayiler Esnaf Odası	2.211

Kaynak: 31.12.2022 tarihli ESBİS verileri

MERSİN İLİ 2022 YILI EKONOMİK GÖRÜNÜM RAPORU

Bu çerçevede, TESK Sicil Gazetesi verilerine göre hazırlanmış olan esnaf ve sanatkarların son beş yıla ait tescil ve terkin sayılarına aşağıda yer verilmiştir.

MERSİN ESNAF VE SANATKÂRLARININ 5 YILLIK TESCİL - TERKİN DURUMLARI						
YILLAR	2018	2019	2020	2021	2022	TOPLAM
Tescil Sayısı	6.233	6.351	8.043	5.862	8.612	35.101
Terkin Sayısı	4.520	4.897	2.709	3.180	3.578	18.884
Fark	1.713	1.454	5.334	2.682	5.034	16.217

Not: TESK Sicil Gazetesi Verilerinden Elde Edilmiştir.

Bakanlığımız Esnaf ve Sanatkârlar Bilgi Sisteminde (ESBİS’de) “İlçelere Göre Esnaf Sayıları ve Cinsiyet Dağılımı” ve “Kadın ve Erkek Esnaf Sayısındaki Değişim Oranları” aşağıdaki tablolarda belirtilmiştir.

İlçelere Göre Esnaf Sayıları ve Cinsiyet Dağılımı

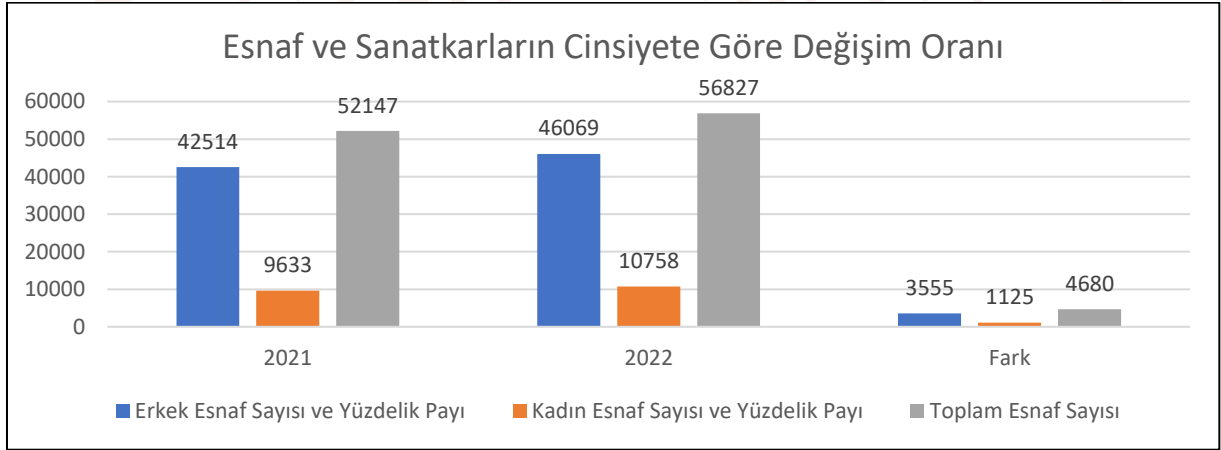
Sıra No	İlçeler	Erkek Esnaf Sayısı	Kadın Esnaf Sayısı	Toplam Esnaf Sayısı
1	Mersin (Merkez İlçeler)	22.528	5.402	27.930
2	Anamur	2.109	589	2.698
3	Aydıncık	393	56	449
4	Bozyazı	895	193	1.088
5	Çamlıyayla	300	39	339
6	Erdemli	5.163	1.144	6.307
7	Gülnar	628	129	757
8	Mut	1.772	317	2.089
9	Silifke	3.823	939	4.762
10	Tarsus	8.458	1.950	10.408
Toplam Esnaf Sayısı		46.069	10.758	56.827

Kaynak: 31.12.2022 tarihli ESBİS verileri

Kadın ve Erkek Esnaf Sayısındaki Değişim Oranları

	2021		2022		Fark	Değişim Oranı (%)
	Sayı	Yüzdeleri	Sayı	Yüzdeleri		
Erkek Esnaf Sayısı ve Yüzdeleri Payı	42.514	81,53%	46.069	81,07%	3.555	8,36
Kadın Esnaf Sayısı ve Yüzdeleri Payı	9.633	18,47%	10.758	18,93%	1.125	11,68
Toplam Esnaf Sayısı	52.147	100%	56.827	100%	4.680	8,98

Kaynak: 31.12.2022 tarihli ESBİS verileri

Kaynak: 31.12.2022 tarihli ESBİS verileri

İlimizde 2022 yılındaki kadın ve erkek esnaf sayıları 2021 yılına göre artış gösterdiği, ancak bu artışın yukarıdaki tablo ve grafikten de anlaşılacağı üzere yok denecek kadar az olduğu görülmektedir. 2022 yılı içerisindeki toplam 56.827 esnaf ve sanatkarın yüzde 81,07'sini erkekler oluştururken, yüzde 18,93'ü de kadınlardan oluşmaktadır.

Kaybolmaya Yüz Tutmuş Meslekler Hakkında Bilgiler

İlimizde kalaycılık meslek dalında 5, Yorgancılık meslek dalında 56, Bıçak İmalatı ve Bileycilik meslek dalında 13, Halı Dokumacılığı meslek dalında 1, Ahşap Çerçeve İmalatı meslek dalında 8, Oya Dantel Nakış İmalatı meslek dalında ise 13 esnafımız 2022 yılı itibari ile faaliyetini sürdürmektedir.

II. DIŞ TİCARET

		2021	2022	Değişim(%)	
				20/21	21/22
İhracat (Milyar \$)	Türkiye	225.214	254.172	33%	13%
	Mersin Hinterlandı	16.205	19.175	26%	18%
	Mersin Firmaları	4.248	6.165	32%	45%
İthalat (Milyar \$)	Türkiye	271.426	363.711	24%	34%
	Mersin Hinterlandı	14.830	21.160	33%	43%
	Mersin Firmaları	3.967	6.855	40%	73%
Hacim (Milyar \$)	Türkiye	496.640	617.883	28%	24%
	Mersin Hinterlandı	31.035	40.335	29%	30%
	Mersin Firmaları	8.214	13.020	36%	59%
Denge (Milyar \$)	Türkiye	-46.211	-109.539	-7%	137%
	Mersin Hinterlandı	1.375	-1.985	-20%	-244%
	Mersin Firmaları	281	-690	-24%	-345%
Karşılama Oranı(%)	Türkiye	83%	70%		
	Mersin Hinterlandı	109%	91%		
	Mersin Firmaları	107%	90%		

Kaynak: Mersin Ticaret ve Sanayi Odası

Türkiye geneli ihracat hacmindeki artış 2022 yılında %13 olurken, ithalat hacmi ise 2021'in üzerinde artış hızı yakalayarak %34 genişlemiştir. Mersin hinterlandında yıllık ihracat artışı 2021 yılına göre hız kazanmış, ithalat hacmi ise geçen yıl ile yaklaşık aynı seviyede kalmıştır. (MTSO)

Akdeniz İhracatçılar Birliği tarafından elde edilen verilere göre 2022 yılında Mersin ilinde Kanuni Merkezi Mersin olan firmaların ihracat yapmış olduğu ilk 10 ülke ve ilk 10 ürün grubunu gösterir tablo aşağıda yer almaktadır.

KANUNİ MERKEZİ MERSİN OLAN FİRMALARIN 2022 YILINDA KAYDI İHRACATI		
SIRA	ÜLKE ADI	FOB(USD)
1	IRAK	729.005.396
2	RUSYA FEDERASYONU	369.407.059
3	İSRAİL	144.812.246
4	ALMANYA	126.033.322
5	SURİYE	118.457.672
6	MISIR	114.116.368
7	UKRAYNA	112.769.849
8	BİRLEŞİK DEVLETLER	103.100.282
9	MERSİN SERBEST BÖLGE	77.419.201
10	LÜBNAN	70.600.733
-	DIĞER ÜLKELER	1.463.827.645
GENEL TOPLAM		3.429.549.773

Kaynak: Akdeniz İhracatçılar Birliği

KANUNİ MERKEZİ MERSİN OLAN FİRMALARIN 2022 YILINDA KAYDI İHRACATI		
SIRA	ÜRÜN GRUBU	FOB(USD)
1	HUBUBAT BAKLIYAT VE YAĞLI TOHURLAR BAKLIYAT KIRMIZI MERCİMEK	384.279.243
2	HUBUBAT BAKLIYAT VE YAĞLI TOHURLAR BAKLIYAT BEZELYELER	188.816.478
3	YAŞMEYVE SEBZE ÜRÜNLERİ. TURUNÇGİLLER. ÇAY TURUNÇGİLLER MANDARİN	183.523.566
4	TOPRAK SANAYİ ÜRÜNLERİ ÇİMENTO	168.867.543
5	HUBUBAT BAKLIYAT VE YAĞLI TOHURLAR BİTKİSEL YAĞLAR AYÇİÇEK TOHUMU YAĞI	145.180.646
6	YAŞMEYVE SEBZE ÜRÜNLERİ. TURUNÇGİLLER. ÇAY TURUNÇGİLLER LİMON	125.424.388
7	MAKİNE VE AKSAMLARI SEKTÖRÜ İNŞAAT VE MADENCİLİKTE KULLANILAN MAKİNELER AKS. VE PAR.	111.588.037
8	HUBUBAT BAKLIYAT VE YAĞLI TOHURLAR PASTACILIK ÜRÜNLERİ MAKARNA	75.018.176
9	DEMİR. DEMİR DIŞI MET. ADI MET. DEMİR ÇELİK MAMÜLLERİ DEMİR ÇELİK İNŞAAT AKSAMI	69.627.261
10	KİMYA PLASTİKLER VE MAMÜLLERİ	68.552.251
-	DIĞER ÜRÜN GRUPLARI	1.908.672.183
GENEL TOPLAM		3.429.549.773

Kaynak: Akdeniz İhracatçılar Birliği

Mersin Limanı

1841 yılında ufak bir balıkçı köyü olan Mersin; 1850 yılında bucak, 1865 yılında ilçe olmuştur. 1860 yılından itibaren iskele inşası önem kazanan İlçe'de, 1886 yılında Adana-Mersin Demiryolu'nun da açılmasıyla gelen ve giden gemi sayısında bir artış meydana gelmiş ve bu gemilerin tahmil ve tahliyesi için daha süratli çalışma imkânları aranarak, Mersin Belediyesi tarafından önce "Taş İskelesi" daha sonra "Gümrük İskelesi" inşa edilmiştir.

Deniz ticaretindeki hızlı artış nedeniyle tecrübeli bir liman yönetimine ihtiyaç duyulmuş ve 29 Ağustos 1927 yılında Seyrisefain Acentesi, Mersin, Tarsus, Seyhan ve Ceyhan Belediyeleri ile Mersin Ticaret Odası ve Mersin Hususi Muhasebesi ortaklığıyla Mersin Liman Şirketi kurulmuştur. Şirketin sermayesi 200.000 TL. dir.

Şirket meydana gelen doğal afetlerden dolayı zarar görmüş ve 1942 yılında tasfiye kararı alınmasıyla birlikte hükümete devrine karar verilmiştir. 400.000 TL bedel ile Milli Koruma Kanunu'nun 6. maddesine istinaden Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü'ne devri hakkındaki K/323 sayılı karar, Bakanlar Kurulu'nun 14 Mayıs 1942 gün ve 5106 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan 9 Mayıs 1942 tarih ve 2/17874 sayılı kararı ile kabul edilmiştir. Mersin Limanı'nın modern ve muhafazalı bir şekilde inşasına 3 Mayıs 1954 tarihinde başlanmış, inşaat Hollanda Kraliyet Liman İnşaat Şirketi tarafından yapılmıştır. Bütün tesisleri ile yeniden inşa edilen liman 1962 yılında modern anlamda işletmeye açılmıştır.

11 Mayıs 2007 tarihine kadar Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları (TCDD) tarafından işletilen Mersin Limanı'nın işletme hakkı, Özelleştirme İdaresi tarafından ihalesi yapılarak, 11.05.2007 tarihinde 36 yıl süreyle Mersin Uluslararası Liman İşletmeciliği A.Ş. (MIP)'ye verilmiştir.

İdari Saha İçinde Bulunan Kıyı Tesisleri

NO	ŞAMANDIRA ve PLATFORMLAR	ADET
1	Şamandıra ve Platform	8
2	Liman Tesisi (Mersin Limanı)	1
3	İskele	2
4	Rıhtım	1
5	Yat Limanı	2
6	Balıkçı Barınağı	2
TOPLAM		16

Kaynak: Mersin Bölge Liman Başkanlığı Faaliyet Raporu

Şamandıra ve Platformların Kapasiteleri

NO	ŞAMANDIRA ve PLATFORMLAR	KAPASİTE (m ³)
1	Alpet Mersin Terminali Şamandıra Tesisi	96.000
2	Nergis Petrolcülük Şamandıra Tesisi	157.244
3	Enerji Mersin Terminali Şamandıra Tesisi	40.600
4	Akpet Mersin Terminali Şamandıra Tesisi	27.084
5	Türkis Enerji Terminali Şamandıra Tesisi	220.000
6	Modüler Petrolcülük Şamandıra Tesisi	65.000
7	Opet Mersin Terminali Şamandıra Tesisi	240.000
8	Savka Platform Tesisi	365.000

Kaynak: Mersin Bölge Liman Başkanlığı Faaliyet Raporu

Kıyı Tesisleri (Liman, Rihtım ve İskeleler)

NO	LİMAN, İSKELE, RIHTIMLAR	KAPASİTE
1	Ataş Mersin Terminali İskelesi	570.800 m ³
2	Mersin Serbest Bölge Rihtımı	1.500.000 Ton
3	Mersin Uluslararası Limanı	2.000.000 TEU
4	Petrol Ofisi Terminali İskelesi	109.856 m ³

Kaynak: Mersin Bölge Liman Başkanlığı Faaliyet Raporu

Mersin Serbest Bölgesi

Mersin Serbest Bölgesi'nin sınırları; **04.03.1985** tarih **85/9200** sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenmiştir. **06.06.1985** tarih **3218** sayılı Serbest Bölgeler Kanunu çerçevesinde resmi açılışı **03.01.1987** tarihinde yapılmıştır. Bölge, ilk aşamada **776 dönüm** alan üzerinde kurulmuş olup süreç içerisinde yapılan ilaveler ile **864** dönüme genişletilmiştir. "**Yap-İşlet-Devret**" modelinde işletilmektedir. T.C. Ticaret Bakanlığı- Serbest Bölgeler Genel Müdürlüğü tarafından yönetilmektedir.

BÖLGEDEKİ İSTİHDAMIN DAĞILIMI			
PERSONELİN ÇEŞİDİ	T.C. VATANDAŞI	YABANCI	TOPLAM
YÖNETİCİ	326	48	374
BÜRO PERSONELİ	528	25	553
VASIFLI İŞÇİ	3.039	111	3.150
VASIFSIZ İŞÇİ	4.890	140	5.030
DİĞER	181	18	199
SBUY. 50. MADDE	642	2	644
İŞKUR PERSONELİ	99	2	101
ALT YÜKLENİCİ	81	0	81
STAJYER	18	2	20
GÖREV KARTI	206	0	206
TOPLAM	10.010	348	10.358

Kaynak: Mersin Serbest Bölge Faaliyet Raporu

MERSİN İLİ 2022 YILI EKONOMİK GÖRÜNÜM RAPORU

SERBEST BÖLGE ALANINA AİT VERİLER (m ²)	
Bölgenin Toplam Brüt Alanı (m ²)	841.997
Bölgenin Net Parsel Alanı (m ²)	636.464
Kiraya Verilen Toplam Parsel Alan (m ²)	597.713
Hazineye İntikal Eden Üst Yapı Parsel Alanı (m ²)	38.751
Kiraya Verilebilir Toplam Parsel Alan (m ²)	0

Kaynak: Mersin Serbest Bölge Faaliyet Raporu

2022 YILI AYLIK TİCARET HACMİ TABLOSU (ABD\$)		
AYLAR	2022	% DEĞİŞİM
OCAK	230.820.697	8,33
ŞUBAT	359.116.941	1,61
MART	348.882.970	19,10
NİSAN	291.191.265	-6,76
MAYIS	271.673.293	28,08
HAZİRAN	301.576.446	40,06
TEMMUZ	345.841.266	31,27
AĞUSTOS	336.121.155	13,23
EYLÜL	438.962.230	61,75
EKİM	345.193.600	11,88
KASIM	372.870.533	38,45
ARALIK	370.540.731	7,70
TOPLAM	4.012.791.126	19,69 %

Kaynak: Mersin Serbest Bölge Faaliyet Raporu

MERSİN İLİ 2022 YILI EKONOMİK GÖRÜNÜM RAPORU

KULLANICILARIN FAALİYET KOLLARINA GÖRE DAĞILIMI										
FAALİYET KONULARI	YERLİ			YABANCI			YERLİ-YABANCI			GENEL TOPLAM
	KİRACI	YATIRIMCI	TOPLAM	KİRACI	YATIRIMCI	TOPLAM	KİRACI	YATIRIMCI	TOPLAM	
ALIM SATIM	100	71	174	34	8	42	16	9	25	241
ÜRETİM	47	95	142	16	12	28	7	9	16	186
İŞYERİ KİRALAMA	0	79	79	0	8	8	0	6	6	93
DEPO İŞLETMECİLİĞİ	0	34	34	0	4	4	0	6	6	44
MONTAJ DEMONTAJ	1	1	2	0	0	0	0	0	0	2
BAKIM ONARIM	2	0	2	0	0	0	0	0	0	2
BASİT İŞLEM ve ELLEÇLEME	4	2	6	3	3	6	2	1	3	15
B.K.İ.	0	2	2	0	0	0	0	0	0	2
B.K.İ. KİRALAMA	0	3	3	0	0	0	0	0	0	3
BANKACILIK	2	1	3	0	0	0	0	2	2	5
SİGORTACILIK	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
FİNANSAL KİRALAMA	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
ARGE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ATIK YÖNETİM SİSTEMİ	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1
DİĞER-YEMEK ÜRETİMİ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DİĞER	4	3	7	0	0	0	0	0	0	7
TOPLAM	164	291	455	53	35	88	25	34	59	602

Kaynak: Mersin Serbest Bölge Faaliyet Raporu

2022 YILI AYLIK TİCARET HACMİ GRAFİĞİ (ABD\$)

Kaynak: Mersin Serbest Bölge Faaliyet Raporu

Orta Akdeniz Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü

Bölge Müdürlüğü; Cumhuriyetimizin kuruluşunun ilk yıllarından 1971 yılına kadar Gümrük Müdürlüğü, 1971-2003 yılları arasında Mersin Gümrükleri Başmüdürlüğü, 2003 yılından Aralık 2011 yılına kadar Gümrük ve Muhafaza Başmüdürlüğü olarak hizmet vermiş olup 2011 yılı Aralık ayından itibaren de 2011/2474 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Bölge Müdürlüğü olarak faaliyetine devam etmektedir.

Bölge Müdürlüğü Yıllık İşlem Hacmi Karşılaştırması

	2021	2022	Değişim % (2021-2022)
İTHALAT (USD)	18.655.128.027	25.244.911.310	35
İHRACAT (USD)	12.945.733.328	16.979.706.722	31
GİRİŞ BEYANNAMESİ	93.098	98.030	5
ÇIKIŞ BEYANNAMESİ	349.074	356.042	2
ANTREPO BEYANNAMESİ	38.012	47.487	25
TRANSİT BEYANNAMESİ	392.507	465.075	18
GELEN GEMİ	4.527	4.779	6
GİDEN GEMİ	4.481	4.754	6
GELEN UÇAK	2.619	3.963	51
GİDEN UÇAK	2.543	3.937	55
GELEN TIR	1.204.170	1.182.277	-2
GİDEN TIR	1.221.846	1.196.932	-2
GELEN KONTEYNER	560.758	594.323	6
GİDEN KONTEYNER	567.952	583.888	3
GELEN YOLCU	305.705	546.358	79
GİDEN YOLCU	311.254	520.257	67
GELEN YAT	98	99	1
GİDEN YAT	38	46	21
TASFİYELİK HALE GELEN EŞYA DEĞERİ (TTB) (TL)	105.843.150	167.520.792	58
TASFİYELİK HALE GELEN EŞYADAN ELDE EDİLEN GELİR (TL)	74.436.264	109.959.508	48

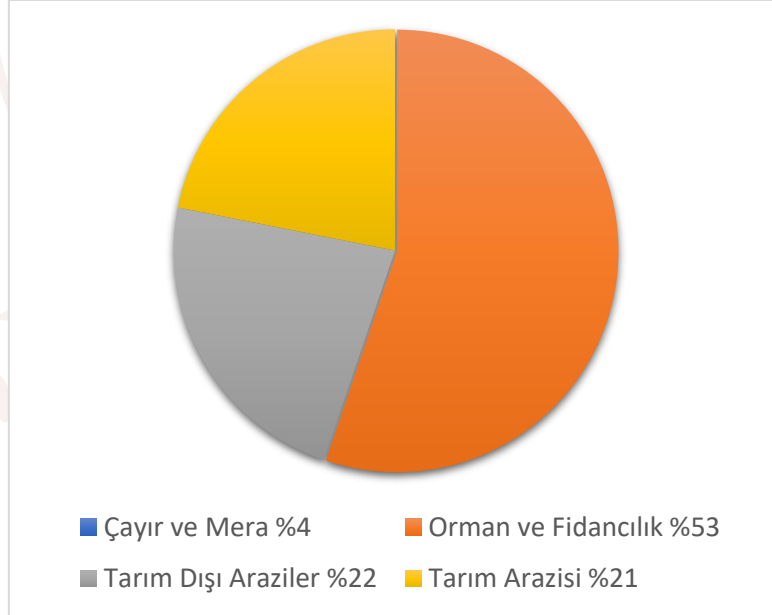
İthalat- İhracat (\$)

GÜMRÜK İDARELERİ	2022	
	İthalat	İhracat
Mersin Gümrük Müdürlüğü	13.989.268.836	14.415.168.277
Mersin Akaryakıt Gümrük Müdürlüğü	4.393.981.306	6.329.377
Serbest Bölge Gümrük Müdürlüğü	153.833.798	545.617.455
Taşucu Gümrük Müdürlüğü	1.016.995.708	595.971.903
TOPLAM	19.554.079.648	15.563.087.011

III. ÜRETİM

1. TARIM SEKTÖRÜ

Mersin İli Arazi Varlığı

Akdeniz Havzası'nın içinde yer alan Mersin ili, 1.585.300 hektarlık yüzölçümü ile Türkiye'nin yüzölçümünün yaklaşık %2'sini oluşturmaktadır. İl yüzölçümünün %53'ünü orman arazisi, %21'ini tarım arazisi, %22'sini tarım dışı arazi oluştururken, %4'ünü de çayır ve mera arazisi oluşturmaktadır.

Mersin İli Tarım Alanlarının Türlerine Göre Dağılımı (Hektar)

Dönemler	2021	2022	Değişim (%)	Türkiye İçerisindeki Pay(%)
Meyveler, İçecek ve Baharat Bitkileri Alanı	154.248	157.715	2%	4%
Nadas Alanı	28.208	30.017	6%	1%
Sebze Alanı	31.063	29.046	-6%	4%
Süs Bitkileri Alanı	105	127	21%	2%
Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünlerin Alanı	117.903	112.408	-5%	1%

Kaynak: TÜİK

Mersin ilinde tarım alanlarının türlerine göre dağılımı incelendiğinde ilimiz sahip olduğu meyve ve sebze alanları ile Türkiye genelinde önemli büyüklüğe sahiptir. 2022 yılında ilimizde "tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin alanı" ile "sebze alanı" hariç diğer tüm tarım alanları genişlemiştir. Tarım alanları içerisinde tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin alanındaki 2021 yılındaki azalış, 2022 yılında aynı hızla devam etmiştir.

2022 Yılı Mersin İli Tarım Alanlarının İlçelere Göre Dağılımı (Hektar)

İlçeler	Meyveler, İçecek ve Baharat Bitkileri Alanı	Nadas Alanı	Sebze Alanı	Süs Bitkileri Alanı	Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünlerin Alanı	2021 Yılına Göre Değişim(%)	Pay(%)
Akdeniz	8.012	0	3.467	20	242	-7%	4%
Anamur	9.970	2.600	50	0	8.813	4%	7%
Aydıncık	528	3.047	478	1	1.872	6%	2%
Bozyazı	1.880	1.500	646	0	2.825	-2%	2%
Erdemli	14.998	2.500	6.089	5	2.573	-2%	8%
Gülner	9.041	82	84	0	9.912	2%	6%
Mezitli	4.409	71	562	2	92	-7%	2%
Mut	44.035	3.724	1.789	0	21.537	-3%	22%
Silifke	14.808	15.076	3.178	0	17.447	3%	15%
Tarsus	41.672	930	12.542	93	46.126	1%	31%
Toroslar	5.623	450	52	7	245	-22%	2%
Yenişehir	2.180	3	83	0	489	0%	1%
Çamlıyayla	560	35	26	0	236	-11%	0%
Toplam	157.715	30.017	29.046	127	112.408	-1%	100%

Kaynak: TÜİK

İlçeler bazında tarım alanı ile en büyük paya sahip ilçe %31 ile Tarsus, %22 ile Mut, %15 ile Silifke ilçeleridir. İlçelere göre tarım alanlarındaki yıllık değişime bakıldığında yedi ilçede önceki yıla göre tarım alanlarında daralma gözlenmiştir. Söz konusu durum ağırlıklı olarak Mut ve Toroslar ilçesindeki meyve alanlarındaki azalış etkili olmuştur. Tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin ekilen alanı Tarsus, Mut, Silifke, sebze alanı Tarsus ve Erdemli, meyveler, içecek ve baharat bitkilerinin alanı Mut ve Tarsus, Süs bitkileri ise Tarsus ilçelerinde yoğunlaşmaktadır.

Mersin İlinde En Fazla Üretimi Yapılan Tarımsal Ürün Kalemleri

Limon
Muz
Çilek
Kabak
Domates
Üzüm
Zeytin

Kaynak: Mersin İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

5200 Sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu İle İlgili Yönetmeliğe Göre Kurulan ve Faaliyet Gösteren Tarımsal Üretici Birlikleri

SIRA NO	KURULU BULUNDUĞU İLÇE/İL BAZINDA ÜRETİM BÖLGESİNİN ADI	ÜRETİCİ BİRLİĞİN ADI	FAALİYETTE BULUNDUĞU ÜRÜN/ÜRÜN GRUBUNUN ADI(**)	ÜYE SAYISI
1	Yenişehir, Toroslar, Mezitli, Akdeniz, Anamur, Aydınçık, Bozyazı, Mut, Gülnar, Erdemli, Çamlıyayla ve İlçeleri	Mersin Süt Üreticileri Birliği	Hayvansal Ürün (süt)	554
2	Yenişehir, Toroslar, Mezitli, Akdeniz, Tarsus, Erdemli İlçeleri	Mersin İli Turunçgil Üreticileri Birliği	Bitkisel Üretim	614
3	Silifke İlçesi	Silifke İlçesi Turunçgil Üreticileri Birliği	Bitkisel Üretim	229
4	Silifke İlçesi	Silifke İlçesi Çilek Üreticileri Birliği	Bitkisel Üretim	44
5	Mut İlçesi	Mut-Gülnar İlçesi Bal Üreticileri Birliği	Hayvansal Üretim	113
6	Anamur İlçesi	Anamur İlçesi Muz Üreticileri Birliği	Bitkisel Üretim	1.055
7	Silifke İlçesi	Silifke İlçesi Erik Üreticileri Birliği	Bitkisel Üretim	75
8	Silifke İlçesi	Silifke İlçesi Erik Üreticileri Birliği	Bitkisel Üretim	75
9	Tarsus İlçesi	Tarsus İlçesi Tarımsal Süt Üreticileri Birliği	Hayvansal Üretim	1.031
10	Silifke İlçesi	Silifke İlçesi Süt Üreticileri Birliği	Hayvansal Üretim	720
11	Akdeniz İlçesi	Akdeniz İlçesi Örtü Altı Sebze Üreticileri Birliği	Bitkisel Üretim	199
12	Erdemli İlçesi	Erdemli İlçesi Süt Üreticileri Birliği	Hayvansal Üretim	375
13	Mersin İli	Mersin İli Deniz Ürünleri Avcıları Üretici Birliği	Süt Ürünleri Üretimi (Avcılıkla elde edilen deniz ürünleri)	51
14	Akdeniz, Mezitli, Yenişehir, Toroslar, Erdemli, Tarsus, Mut, Silifke, Aydınçık, Çamlıyayla, Bozyazı, Gülnar	Mersin Akdeniz, Mezitli, Yenişehir, Toroslar, Erdemli, Tarsus, Mut, Silifke, Aydınçık, Çamlıyayla, Bozyazı, Gülnar İlçeleri Kırmızı Et Üreticileri Birliği	Hayvansal Üretim	414
15	Toroslar İlçesi	Toroslar İlçesi Şeftali Üretici Birliği	Bitkisel Üretim	20
16	Mezitli İlçesi	Mezitli İlçesi Şeftali Üreticileri Birliği	Bitkisel Üretim	235
17	Mut İlçesi	Mut İlçesi Kırmızı Et Üreticileri Birliği	Hayvansal Üretim	189
18	Silifke İlçesi	Silifke İlçesi Bal Üreticileri Birliği	Hayvansal Üretim	55
19	Tarsus, Akdeniz, Yenişehir, Mezitli, Erdemli, Silifke, İlçeleri Süs Bitkileri Üreticileri Birliği	Mersin İli Tarsus, Akdeniz, Yenişehir, Mezitli, Erdemli, Silifke İlçeleri Süs Bitkileri Üreticileri Birliği	Bitkisel Üretim	18
20	Anamur, Aydınçık, Bozyazı, Erdemli, Mezitli, Silifke, Tarsus, Yenişehir	Mersin İli Hint İnciri Üreticileri Birliği		
İL TOPLAMI				6.015

Kaynak: Mersin İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

2. SANAYİ SEKTÖRÜ (*)

(*)6 Şubat 2023 ve sonrasında yaşanan depremler nedeniyle 2022 yılı verileri Mersin Sanayi Teknoloji İl Müdürlüğü'nden elde edilememiş olup raporda 2021 yılı verileri sunulmuştur.

İl Sanayisinin Gelişimi

1900 yılında Mersyna Oil Mill. Co. Ltd. tarafından Mersin'in ilk sanayi tesisi olan yağ fabrikası kuruldu. Kentin en ünlü iş adamı Bodosaki adındaki Rum kökenli bir Osmanlı vatandaşı idi. Kentte irili ufaklı çok sayıda sanayi işletmesi kurdu. Günümüz Kuvayi Milliye Caddesi üzerinde önceleri un fabrikası olarak kurulan tesislerde; sabun, buz, çeltik ve 4.500 iğlik iplik tesisi ile Hindistan cevizinden yağ üreten ayrı bir işletme, ayrıca Soğuksu Caddesi'nde 120 beygir motorla çalışan, yıllık 200.000 kilo buğday işleyen un fabrikası kurdu. Günümüz Müftü Köprüsü'nün yakınında Müftü Un ve Çeltik Fabrikası; ayrıca 1903 yılında yılda 927.000 kilo pamuk işleyen 35.000 kilo bez dokuyan Kokanaki Fabrikası; yılda 144.000 kilo un, 100.000 kilo pamuk işleyen Mavromati Fabrikası gibi tesisler de bulunmaktaydı. Mıgırđıç-Zelviyan Fabrikaları 1911 yılında çırçır, un, çevirme, pres ve kırma kısımlarından oluşmaktaydı.

Cumhuriyetin kurulması ile mevcut fabrikalar el değıştirdiler. Çukurova Sanayi İşletmeleri T.A.Ş. fabrikası dışındakiler zamanımıza kadar varlıklarını sürdüremedi. Bodosaki tarafından kurulan Çukurova Fabrikası Şaşati biraderlere, onlardan Türkiye İş Bankası'na ait İçel Pamuk ve Yağ T.A.Ş.(İÇPA) firmasına satılmış; 27 Nisan 1944 tarihinde günümüzdeki Çukurova Holding grubuna geçmiştir. Cumhuriyet sonrası Mersin'de faaliyet gösteren diğer sanayi tesislerinin başlıcaları; TURYAĞ, Mustafa Güleç Çırçır ve Prese Fabrikası, Şükrü Şihman Buz ve Çivi Fabrikası, M. Alanya ve Kardeşleri Nal Fabrikası, sonraları Şamanlar Demir Döküm Tesisi haline getirilen Cumhuriyet Demirhanesi, Perşembeler Çırçır Fabrikası, 1927'den sonra 40 yıla yakın Mersin'in elektrik ihtiyacını karşılayan Elektrik Fabrikası, Vital Strumza ve Azizoglu Mehmet ve Mustafa Yunus Şti.'ne ait Rakı ve Şarap imalathaneleri ve 1926 yılında kurulmuş bir Makarna Fabrikası, Veli Tevfik Mobilya Fabrikası, çok ortaklı bir Sabun Fabrikası ve hızar fabrikaları gibi işletmelerdir.

1954 yılında Mersin limanının temelinin atılmasından 3 yıl sonra, o yıllardaki teknolojinin tüm yeniliklerini taşıyan Ataş Anadolu Tasfiyehanesi özel bir kanunla Mobil, Caltex ve BP tarafından kurulmuştur. 1957 yılında Ataş Rafinerisi'nin kurulması ile başlayan sanayileşme hamlesi 1968 yılında Akdeniz Gübre Sanayi A.Ş., 1969'da Soda Sanayi A.Ş. ve Plassa Plastik Sanayi A.Ş., 1972 yılında ÇİMSA Çimento Sanayi A.Ş.ve ÇUPASAN Plastik Sanayi A.Ş., 1973 yılında Anadolu Cam Sanayi, 1979 yılında ÇİMSATAŞ Çukurova İnşaat

Makinaları A.Ş. ve Kromsan Soda Sanayi A.Ş. ile devam etmiştir. İlde kamu tarafından kurulan ilk sanayi tesisi SEKA Kâğıt Fabrikası'dır. Taşucu'nda 1984 yılında kurulan fabrikanın üretimi 2006 yılında durdurulmuştur.

1975 genel sanayi ve işyeri sayımına göre; İçel'de mevcut küçük ve büyük imalat sanayi işyeri sayısı 2.853, 1985 sayımına göre ise 3.067 adettir. İl çapında küçük ve büyük imalat sanayinin 1975-1985 sıralamasında yaklaşık %71'i Mersin ve Tarsus ilçelerinde yer almaktadır. Sanayi tesislerinin sayısında 10 yılda Mersin'de %27,5 artış olurken, Tarsus'da %20,5 düşüş olmuştur. 1983-1993 arası 10 yıllık sürede işyeri sayısında %31,5, çalışan sayısında ise %17,9 artış olduğu görülmektedir. Bu dönemde ilde 100 kişiden fazla işçi çalıştıran işletme sayısı 11'dir. Bunun 7'si Mersin, 3'ü Tarsus, biri ise Silifke'de kurulmuştur. Bu 11 sanayi tesisinden 10'u 1983 öncesi, biri ise 1983 sonrasında kurulmuştur.

İl Sanayi Yapısı

Mersin ilinde 2021 yılında 1.696,65 hektar organize sanayi bölgesi (OSB), 130,2 hektar sanayi sitesi(SS), 143,05 hektar endüstri bölgesi olmak üzere toplam 1.969,9 hektar sanayi alanı vardır. İlde ayrıca toplam 86,4 hektar büyüklüğünde bir serbest bölge vardır.

Sanayi Sicil Bilgi Sistemi (SSBS) kayıtlarına göre Mersin ilinde 2021 yılında 244'ü OSB'lerde, 225'i sanayi sitelerinde ve 1499'u planlı sanayi bölgeleri dışında, Yıllık İşletme Cetveli (YİC) veren toplam 1.968 sanayi işletmesi vardır. İşletmelerin 96'sı (%4,88) madencilik, 1.759'u (%89,38) imalat, 113'ü (%5,74) enerji sektöründedir. İlde 2021 yılında SSBS'ne 222 işletmenin kaydı yapılmış, 88 işletmenin kaydı iptal edilmiştir.

SSBS kayıtlarına göre Mersin ilindeki sanayi işletmelerinden 69'u yabancı sermayelidir. Yabancı sermayeli işletmelerin ülkeleri;

- Suriye (36)
- İngiltere (3)
- İsviçre (3)
- Mısır (3)
- Almanya (2)
- Hollanda (2)
- Irak (2)
- Libya (2)
- Birer işletmesi olan diğer 16 ülkedir.

MERSİN İLİ 2022 YILI EKONOMİK GÖRÜNÜM RAPORU

SSBS kayıtlarına göre Mersin ilinde 2021 yılında sanayide istihdam edilen toplam 51.060 kişinin 1.549'u (%3,03) madencilik, 48.945'i (%95,86) imalat, 566'sı (%1,11) enerji sektöründedir.

Mersin İlinde Sanayi İşletmelerinin Sektörel Dağılımı (2021)

Sektörler (NACE Rev 2)	Türkiye		Mersin		Türkiye içindeki sektörel payı (%)
	İşletme sayısı	Pay (%)	İşletme sayısı	Pay (%)	
B. Madencilik ve taş ocakçılığı	5.055	3,39	96	4,88	1,90
05. Kömür ve linyit çıkartılması	228	0,15	0	0,00	0,00
06. Ham petrol ve doğal gaz çıkarımı	123	0,08	0	0,00	0,00
07. Metal cevherleri madenciliği	593	0,40	11	0,56	1,85
08. Diğer madencilik ve taş ocakçılığı	4.111	2,76	85	4,32	2,07
C. İmalat	139.507	93,66	1.759	89,38	1,26
10. Gıda ürünlerinin imalatı	21.481	14,42	554	28,15	2,58
11. İçeceklerin imalatı	550	0,37	9	0,46	1,64
12. Tütün ürünleri imalatı	95	0,06	8	0,41	8,42
13. Tekstil ürünlerinin imalatı	11.752	7,89	22	1,12	0,19
14. Giyim eşyalarının imalatı	9.477	6,36	122	6,20	1,29
15. Deri ve ilgili ürünlerin imalatı	2.974	2,00	1	0,05	0,03
16. Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mob. hrç.)	6.284	4,22	78	3,96	1,24
17. Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	2.495	1,68	40	2,03	1,60
18. Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması	2.182	1,46	20	1,02	0,92
19. Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı	239	0,16	12	0,61	5,02
20. Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	4.698	3,15	86	4,37	1,83
21. Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malz. iml.	264	0,18	4	0,20	1,52
22. Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	10.485	7,04	155	7,88	1,48
23. Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	8.024	5,39	121	6,15	1,51
24. Ana metal sanayii	4.141	2,78	29	1,47	0,70
25. Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (mak. teç. hrç.)	15.883	10,66	144	7,32	0,91
26. Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	1.449	0,97	9	0,46	0,62
27. Elektrikli teçhizat imalatı	4.238	2,85	37	1,88	0,87
28. Başka yerde sınıflandırılmamış makine ekipman imalatı	14.366	9,65	198	10,06	1,38
29. Motorlu kara taşıtı, treyler ve yarı treyler imalatı	2.465	1,65	20	1,02	0,81
30. Diğer ulaşım araçlarının imalatı	767	0,51	3	0,15	0,39
31. Mobilya imalatı	12.171	8,17	63	3,20	0,52
32. Diğer imalatlar	3.027	2,03	24	1,22	0,79
D. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretim ve dağıtımı	4.381	2,94	113	5,74	2,58
35. Elek., gaz, buhar ve havalandırma sistemleri üretim ve dağıtım.	4.381	2,94	113	5,74	2,58
Sanayi toplamı	148.943	100,00	1.968	100,00	1,32

Organize Sanayi Bölgeleri (OSB)

Mersin ilinde 2'si ihtisas OSB olmak üzere sicil almış toplam 7 OSB vardır. OSB'lerden 2'si faaliyete geçmiş olup, 3'ü ilave alan olmak üzere 8 OSB'de altyapı yatırımını devam ettirmektedir.

Mersin İli Organize Sanayi Bölgeleri

OSB Adı	Kuruluş yılı	Faaliyete başlama yılı	Bölge alanı (ha)	Toplam parsel sayısı (A) *	Tahsis edilen parsellerin sayısı				Boş parsel sayısı	Üretimdeki toplam fabrika sayısı	İstihdam
					Toplam (B+C+D)	Üretim (B)	İnşaat (C)	Proje (D)			
Mersin -Tarsus	1993	1999	756,00	230	230	185	44	0	1	185	22.000
Silifke	2000	2006	96,07	26	26	10	16	0	0	10	1.000
Mut	2017	-	165	90	0	0	1	4	90	0	0
Tarsus	2017	-	530	318	0	0	5	2	318	0	0
Mersin Tarsus Tarımsal Ürün İşleme İhtisas	2018	-	118	38	38	0	3	0	38	0	0
Erdemli	2021	-	87,70	53	0	0	0	0	53	0	0
Anamur	2022	-	66,30	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam			1.819,07	755	294	195	69	6	500	195	23.000

Sanayi Siteleri

Mersin ilinde 8'i Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan kredili toplam 15 sanayi sitesi (SS) vardır.

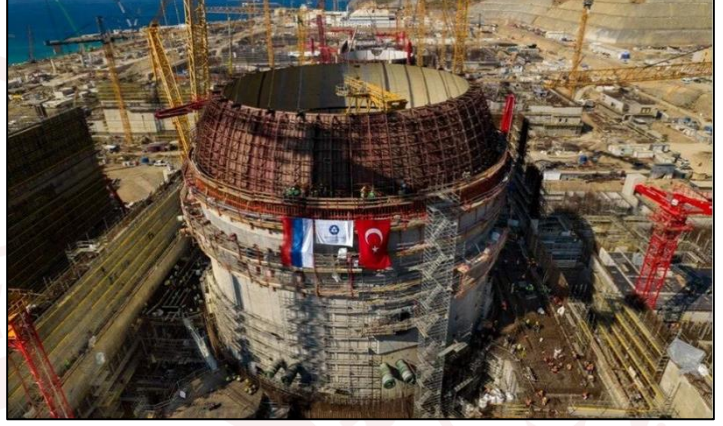
Mersin İli Tamamlanan Sanayi Siteleri

Sıra	SS unvanı	İlçesi	Kuruluş yılı	Faaliyete başlama yılı	Alan (hektar)	Toplam işyeri sayısı	Dolu işyeri sayısı	Boş işyeri sayısı	Doluluk oranı (%)	Toplam istihdam	Ortalama istihdam
1	Anamur SS	Anamur		1989	3,8	560	560	0	100,0	1.200	2,1
2	Tarsus SS	Tarsus		1990	11,7	273	265	8	97,1	450	1,7
3	Silifke SS	Silifke		1992	25,0	204	204	0	100,0	816	4,0
4	Mersin SS	Akdeniz		1994	25,0	705	690	15	97,9	4.000	5,8
5	Tırmıl SS	Akdeniz		2005	20,5	460	427	33	92,8	1.800	4,2
6	Erdemli SS	Erdemli		2005	14,4	300	300	0	100,0	600	2,0
7	Mut SS	Mut		2007	15,7	230	230	0	100,0	330	1,4
8	Tarsus/Yenice SS	Tarsus		2011	1,8	38	33	5	86,8	66	2,0
9	Mezitli SS	Mezitli		2003	1,7	132	132	0	100,0	260	2,0
10	Bozyazı SS	Bozyazı		2007	1,6	55	55	0	100,0	150	2,7
11	Mezitli Sevkiyatçılar SS	Mezitli		2009	1,2	32	32	0	100,0	350	10,9
12	Kargıpınarı SS	Erdemli		2009	1,0	52	50	2	96,2	110	2,2
13	Tarsus Madeni Esnaf ve Sanatkarlar SS	Tarsus		2010	2,5	90	75	15	83,3	200	2,7
14	Toroslar SS	Toroslar		2011	2,7	88	88	0	100,0	270	3,1
15	Öz Gülnar SS*	Gülnar		2011	1,6	73	73	0	100,0	45	0,6
	Toplam				130,2	3.292	3.214	78	97,6	10.647	3,3

AKKUYU NÜKLEER GÜÇ SANTRALİ İNŞAAT PROJESİ

12 Mayıs 2010'da Rusya Federasyonu Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında ilimizde VVER-1200 reaktörlü dört güç ünitesine sahip, toplam 4800 MW kurulu güç kapasiteli Akkuyu Nükleer Güç Santralinin inşa edilmesini öngören İşbirliği Anlaşması imzalanmıştır.

13 Aralık 2010'da anlaşmanın koşulları uyarınca Rus tarafı, Türkiye Cumhuriyeti'nde Akkuyu Nükleer Anonim Şirketi proje şirketini kurmuştur.

Akkuyu NGS inşaat projesi, dünyada 'Yap, İşlet, Sahip Ol' modeliyle inşa edilen ilk NGS

projesidir. Uzun süreli kontrat kapsamında şirket, santralin tasarımı, yapımı, bakımı, işletmeye alımı ve işletmeden çıkarılması gibi yükümlülükleri üstlenmektedir.

Rosatom Devlet Kuruluşu'nun projedeki payı %99.2'dir. Projenin toplam maliyeti, 20 milyar ABD doları seviyesindedir.

Akkuyu Nükleer A.Ş. yapıcı partnerlik ilişkileri geliştirerek Türk tarafıyla yakın işbirliği içindedir. Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Elektrik Üretim A.Ş. (EÜAŞ), Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ), Nükleer Düzenleme Kurumu (NDK), Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) ve diğer kurumlarla proje çözümleri ve lisanslama konularında düzenli olarak görüşmeler, iş toplantıları ve koordinasyon çalışmaları yapılmıştır.

Hükümetlerarası Anlaşma uyarınca Türk öğrenciler, Rusya'daki yükseköğretim kurumlarında nükleer uzman yetiştirme programlarına katılmaktadır. Bugün Türk öğrenciler, Rusya Ulusal Nükleer Araştırma Üniversitesi (MEPhI) ve St. Petersburg Politeknik Üniversitesi'nde (SPbPÜ) öğrenim görmektedir. Genç Türk uzmanlar, öğrenimlerini tamamlayıp Rosatom teknik eğitim merkezlerinde eğitimden geçtikten sonra bugün Akkuyu NGS'nin işletme personeli arasında yer almıştır.

27 Nisan 2023 tarihinde Türkiye'nin ilk nükleer güç santrali (NGS) için ilk parti nükleer yakıtın teslim edilmesi dolayısıyla Akkuyu NGS inşaat sahasında tören düzenlenmiştir. Bu tarihi olay, Türkiye Cumhuriyeti'nin kendi topraklarında nükleer enerji üretim teknolojilerini geliştiren ülkeler topluluğuna katıldığına işaret ediyor.

Akkuyu NGS'nin 1'inci Güç Ünitesi için yakıt demetleri, tüm teknolojik gerekliliklere uygun olarak depolanacakları taze yakıt depolama tesisine ulaştı. Yüklenmeye hazır olduğunda, uzmanlar yakıtı reaktöre yerleştirecek ve reaktörün çekirdek parametrelerini kontrol etmek için fiziksel bir başlatma gerçekleştirecek.

Akkuyu NGS, işletmeye alınmasıyla Türkiye'nin elektrik ihtiyacının %10'u karşılanacak. Santralin tasarımı çevresel gereklilikleri karşılıyor ve çevresel açıdan temiz ve güvenilir elektriğin istikrarlı bir kaynağını temsil ediyor. Akkuyu NGS, Türk-Rus iş birliği tarihindeki en büyük proje ve Türkiye'nin sosyal-ekonomik kalkınmasında önemli bir itici güç olacak. Aynı zamanda endüstriyel büyüme, bilim ve teknolojinin gelişmesi ve yüksek teknik eğitimin prestijinin artmasını sağlayacak. Akkuyu NGS projesinin hayata geçirilmesi, ülke vatandaşları için binlerce yeni istihdam imkânı yaratacak. <http://www.akkunpp.com/> <https://akkuyu.com/>

3. TURİZM SEKTÖRÜ

Tarsus'tan Anamur'a kadar, antik kentleri, tarihi ve doğal değerleri, ören yerleri ile Mersin, bir turizm kenti potansiyeline sahiptir. Mersin deniz-kum-güneş üçlemesinin dışına çıkarak, inanç, mağara, av, yayla, trekking, rafting, yamaç paraşütü, su sporları, kayak, dağcılık gibi, alternatif turizm çeşitlerini sunabilecek potansiyele sahiptir. Bölge ikliminin ılıman olması nedeniyle hem turizm mevsimi uzun olmakta hem de turistik ürün çeşitliliği artmaktadır. Mersin turizmde ürün çeşitlendirmesi yapabilme açısından diğer bölgelere göre rekabet gücü elde edebilecek durumdadır. Böylece yerli ve yabancı turistlerin yılın her ayında dinlenme, eğlenme, gezi, spor vb amaçlı Mersin'e gelmesine imkân sağlayacak potansiyele sahiptir.

UNESCO Dünya Miras Geçici Listesinde Mersin'den 4 adet kültür varlığı bulunmaktadır. Bunlar 2000 yılında giren Alahan Manastırı ve St. Paul Kilisesi, St. Paul Kuyusu ve Çevresi ile 2012 yılında giren Mamure Kalesi ve 2014 yılında giren Korykos Antik Kentidir (Kızkalesi).

Alahan Manastırı

Alahan Manastırı, Mersin-Karaman karayolu üzerinde, Mut ilçesinin 20 km kuzeyinde, Geçimli köyü civarındadır. 1300 m yükseklikte ve Göksu Vadisine bakan dik bir yamaca oturtulmuştur.

Hristiyanlığın Kapadokya ve Likonya (Konya)'da yayılması sırasında bu yeni dini kabul edenlerin takibe uğraması, inanmayanlar tarafından öldürülme korkusu, Hz. İsa'ya inananları

dağlık bölgelerdeki mağara kaya oyuklarında ibadete zorlamıştır. St. Paul ve yine Tarsus'ta yaşamış Hıristiyan öncülerinden Barnabas 441 yılında Hıristiyanlığı yaymak için Konya-Kapadokya ve Antalya-Antakya'ya kadar maceralı yolculuklar yapmıştır. İşte bu iki Hıristiyan Aziz'in gezileri sırasında konakladıkları her yerde anılarına mabetler yapılmıştır. Alahan Manastırı bunlardan biridir.

St. Paul Kilisesi

Cumhuriyet Mahallesi'ndeki kilise Hıristiyanlarca Aziz Paulus Kilisesi olarak tanınmıştır. Paulus'un kendisinin yaptığı, hatta bahçesine bir ağaç diktiği çevresinde bir mezarlık bulunan küçük bir Ermeni kilisesinden bahsederler. Bu kilise 1862 yılında bir fermanla yenilenerek bugünkü Paulus Kilisesi yapılmıştır. Daha sonra Hıristiyan cemaatin Tarsus'tan ayrılması ile uzun zaman boş kalan kilise, kısa bir dönem askerlik şubesi ve lojman binası olarak kullanılmıştır. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca koruma altına alınarak onarımı yapılmış ve müze olarak açılmıştır.

St. Paul Kuyusu ve Çevresi

Tarsus İlçe Merkezinde, Kızılmurat Mahallesinde Cumhuriyet Alanının yaklaşık 300 m kadar kuzeyinde, eski Tarsus evlerinin yoğun olduğu bölgede, öteden beri St. Paul'un evinin yeri olarak kabul edilen bir avluda bulunan kuyu, St. Paulus Kuyusu olarak bilinir. Bu evin bahçesinde yakın zamana kadar yapılan küçük bir kazı çalışmasında bazı duvarlar ortaya çıkarılmıştır. St. Paulus'un Hıristiyanlık için önemine bağlı olarak, bu kalıntıların ve kuyunun çok eskiden beri kutsal sayılması, kentte yakın zamana kadar yaşayan Hıristiyan cemaatinin inancının izleri olarak yorumlanmaktadır.

Halen çevre düzenlemesi ve çevre istimlakleri yapılmış olan kuyunun çapı 1.15 m.dir. Ağız taşının silindir biçiminde olmasına karşın, asıl kuyu gövdesi kare biçimindedir ve dörtgen kesme taşlarla yapılmıştır. Derinliği 38 m olan kuyunun suyu yaz- kış hiç eksilmez. Kudüs'e hacı olmak için yöreden geçen Hıristiyanlarca kutsal sayılan bu kuyu suyundan içilir. Bunun yanı sıra yapılan kazı çalışmalarında St. Paulus'un doğduğu ev olarak tahmin edilen evin taş duvarları St. Paul Kuyusu'nun hemen yanında gün ışığına çıkarılmıştır.

Mamure Kalesi

Akdeniz kıyı şeridinde, zamanımıza az çok sağlam ulaşabilmiş Türk kalelerinden birisidir. Anamur'un 6 km. doğusunda, Bozdoğan Köyü sınırları içerisinde yer almaktadır. Yüksek kayalıklar ve düzlükler üzerine kurulmuş olan Mamure Kalesi birçok Anadolu kaleleri gibi antik temeller üzerine inşa edilmiştir. Büyük kesme taşlardan yapılmış olan antik temellerin, hangi tarihte ve kimler tarafından yapıldığı tam tespit edilememiştir.

Kale üç bölümden oluşmaktadır. Yüksek duvarlarla ayrılmış doğudaki iç avlu, batıdaki dış kale ve bunların güneyinde kayalıklar üzerine inşa edilmiş iç kaleden oluşmaktadır. 39 kulesi, su sarnıçları ve camisi, dışında hamamı bulunan kalenin etrafı 10 m. genişliğinde savunma amaçlı hendekle çevrilidir.

Mersin İli Müzeleri

Müzeler	Mersin Arkeoloji Müzesi Mersin Müzesi Mersin-Atatürk Evi ve Müzesi Anamur Müzesi Silifke Müzesi Silifke Atatürk Evi ve Etn. Müzesi Narlıkuyu Mozaik Müzesi Tarsus Müzesi St. Paul Anıt Müzesi
Özel Müzeler	Mustafa Erim Mersin Kent Tarihi Müzesi Taşucu Amphora Müzesi

Kaynak: İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü-T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Müzelerde Bulunan Eser Sayıları

	Mersin	Anamur	Silifke	Tarsus	Toplam
Arkeolojik Eser	6.668	3.986	4.265	4.514	19.433
Etnografik Eser	906	877	1.542	1.312	4.637
Sikke	25.127	19.444	17.476	16.908	78.955
Mühür	461	235	111	179	986
Tablet					1
El Yazması				6	6
Fosil	2		1		3
Toplam	33.164	24.543	23.395	22.919	104.021
Sergilenen Eser	1.432	Kapalı	1.750	1.813	5.201

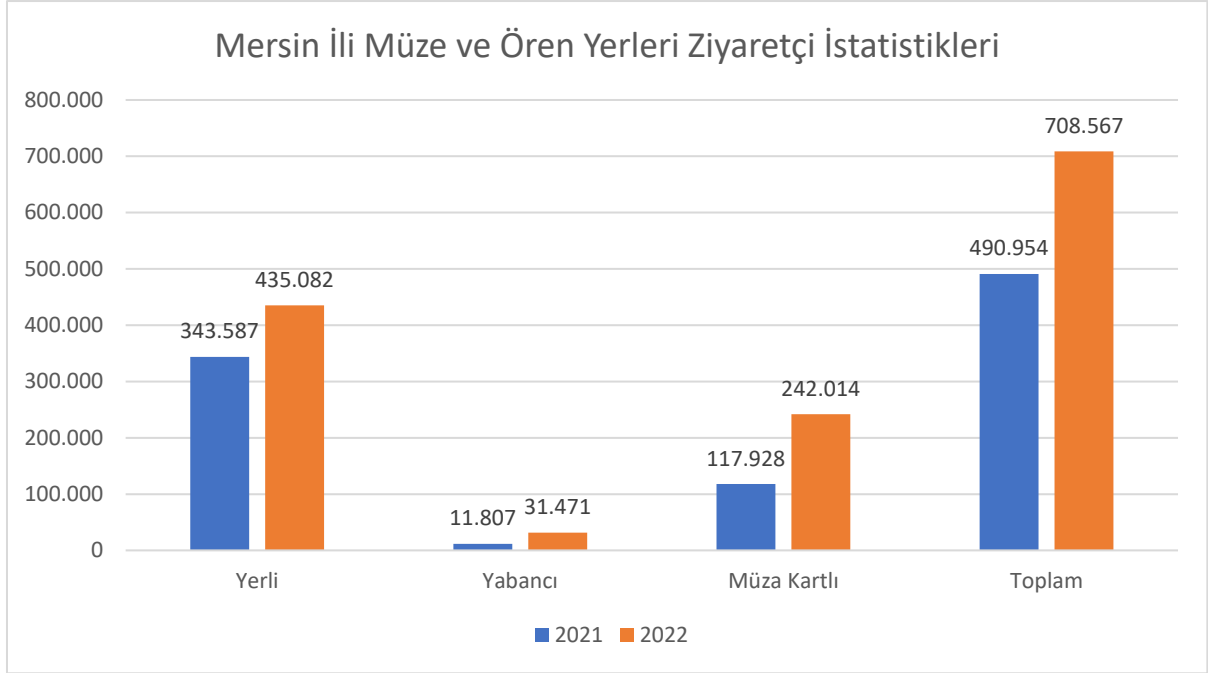
Kaynak: İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü-T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Mersin İli Ören Yerleri

Toroslar Ören Yerleri	Yumuktepe
Mezitli Ören Yerleri	Soli - Viranşehir(Soloi- Pompeipolis)
Aydıncık Ören Yerleri	Anıt Mezar (Dört Ayak), Kelenderis
Bozyazı Ören Yerleri	Nagidos
Erdemli Ören Yerleri	Elaiussa-Sebaste(Ayaş)(Tiyatro, Agora, Büyük Hamam, Tapınak, Nekropol Alanı), Korykos (Kızkalesi) (Kızkalesi(Denizdeki Kale), Kanlıdivane)
Mut Ören Yerleri	Alahan Manastırı, AI Oda, Adrassus (Balabolu), Dağpazarı Kilisesi
Silifke Ören Yerleri	Roma Tapınağı, Cambazlı Kilisesi, Aya Thekla Yeraltı Kilisesi (Meryemlik), Taşucu (Holmi), Liman Kalesi, Kilikya Afrodisiası, Demircili (Imbriogon) Anıtmezarları, Uzuncaburç (Diocaesarea)
Tarsus Ören Yerleri	Eski Cami- St. Paul Kilisesi, Aziz Paulus, St. Paul Kuyusu, Gözlükule, Donuk- taş, Altından Geçme (Roma Hamamı), Kleopatra Kapısı (Deniz Kapısı), Onur Yazıtı (Yeni Hamam), Justiniaus Köprüsü (Baç Köprüsü), Tarsus Şelalesi ve Roma Mezarları, Cumhuriyet Alanı Antik Kenti, Roma Yapı Kalıntısı, Sağlıklı Köyü Antik Yolu ve Kapısı, Gülek Kalesi
Anamur Ören Yerleri	Titiopolis, Eski Anamur (Anemurium), Mamure Kalesi

Kaynak: İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü-T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Mersin İli Müze Ve Ören Yerleri Ziyaretçi İstatistikleri

Kaynak: İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü-T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Turizm Yatırım ve İşletme Belgeli Tesisler (2022 YILI)

	Tesis Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı
Turizm İşletme Belgeli	67	4.541	9.509
Turizm Yatırım Belgeli	28	4.480	9.413
Basit Konaklama Turizm İşletme Belgeli	500	9.558	19.168
TOPLAM	595	18.579	38.090

Kaynak: İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü-T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

2022 Yılı Konaklama İstatistikleri							
Aylar	Giriş			Geceleme			Doluluk Oranı (%)
	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam	
Ocak	5.455	48.748	54.203	16.049	91.812	10.7861	30
Şubat	5.118	45.293	50.411	14.189	84.688	98.877	31
Mart	6.105	43.314	49.419	24.782	80.698	10.5480	37
Nisan	5.446	38.123	43.569	21.459	73.658	95.117	30
Mayıs	8.915	66.346	75.261	23.309	125.896	149.205	37
Haziran	5.406	41.915	47.321	13.798	74.306	88.104	50
Temmuz	15.121	88.387	103.508	35.202	187.568	222.770	60
Ağustos	14.030	97.735	111.765	52.465	205.420	257.885	67
Eylül	10.082	70.945	81.027	24.887	139.947	164.834	52
Ekim	1.021	42.139	43.160	1.595	78.545	80.140	34
Kasım	8.222	44.662	52.884	19.102	79.944	99.046	33
Aralık	6.164	39.144	45.308	18.659	65.252	83.911	33
TOPLAM	91.085	666.751	757.836	244.037	1.214.076	1.458.113	41

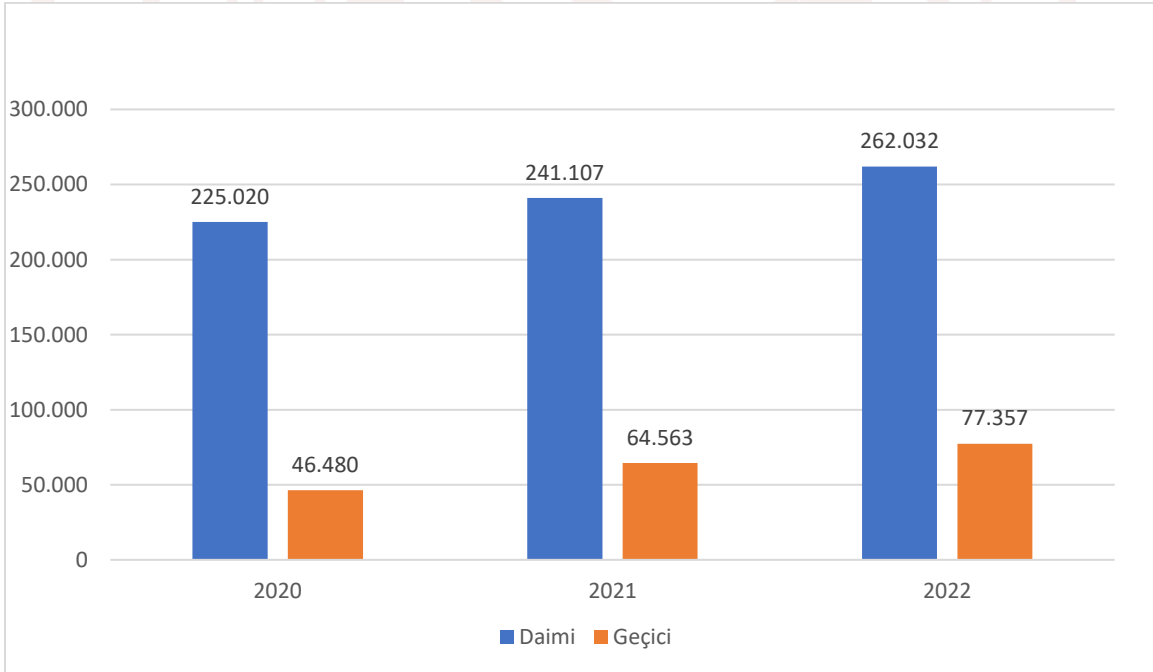
Kaynak: İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü-T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

IV. İSTİHDAM

Mersin İli 4/A Kapsamındaki İşyeri ve Zorunlu Sigortalı Sayısı		2021 Aralık	2022 Aralık
Türkiye		2.087.692	2.189.841
Mersin		42.588	45.202
Aktif Sigortalılar	Türkiye	18.399.864	19.814.531
	Mersin	354.388	395.600
Zorunlu Sigortalılar	Türkiye	16.169.679	17.332.991
	Mersin	305.670	339.389

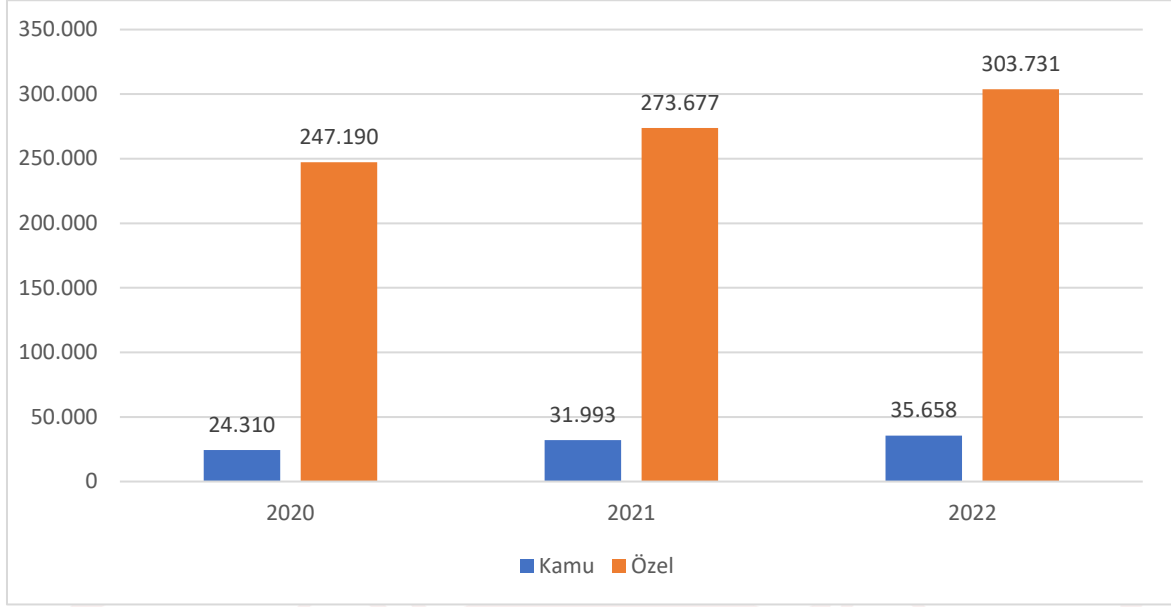
Kaynak: TC. Sosyal Güvenlik Kurumu

Mersin İli 4/A Kapsamında Zorunlu Sigortalıların Dağılımı

Kaynak: TC. Sosyal Güvenlik Kurumu

MERSİN İLİ 2022 YILI EKONOMİK GÖRÜNÜM RAPORU

Kaynak: TC. Sosyal Güvenlik Kurumu

Mersin İli 4/A Kapsamındaki Sigortalıların Dağılımı

	2021	2022
1- Aktif Sigortalılar	354.388	395.600
Zorunlu Sigortalılar	305.670	339.389
Çıraklar, Stajyer ve Kursiyerler	39.122	47.392
Tarım	1.154	1.030
Kısmi Süreli Çalışan Sigortalılar	8.442	7.789
2- Pasif Sigortalılar (Aylık Alanlar)		
Malullük, Yaşlılık, Ölüm Sigortası		
Malullük Aylığı Alanlar	1.680	1.651
Yaşlılık Aylığı Alanlar	113.555	116.263
Ölüm Aylığı Alanlar (Hak sahibi)	47.335	49.133
Ölüm Aylığı Alanlar (Dosya)	36.191	37.821
İş Kazası ile Meslek Hastalığı Sigortası		
Sürekli İş Göremezlik Geliri Alanlar	1.415	1.522
Ölüm Geliri Alan (Hak sahibi)	2.353	2.400
Ölüm Geliri Alan (Dosya)	1.427	1.464
Toplam Aylık ve Gelir Alanlar (Dosya)	158.815	163.352
Toplam Aylık ve Gelir Alanlar (Kişi)	171.087	175.805
Aktif/Pasif Oranı	2,23	2,42

Kaynak: TC. Sosyal Güvenlik Kurumu

Mersin İli 4/B Sigortalıların Dağılımı

Kendi Hesabına Çalışan (4/B)		2021 Aralık	2022 Aralık
Türkiye	Esnaf	2.485.740	2.593.106
	Çiftçi	511.923	512.966
	Muhtar	27.214	25.924
Mersin	Esnaf	60.230	62.785
	Çiftçi	19.702	18.752
	Muhtar	504	488

Kaynak: TC. Sosyal Güvenlik Kurumu

Mersin İli 4/C Sigortalılarının Dağılımı

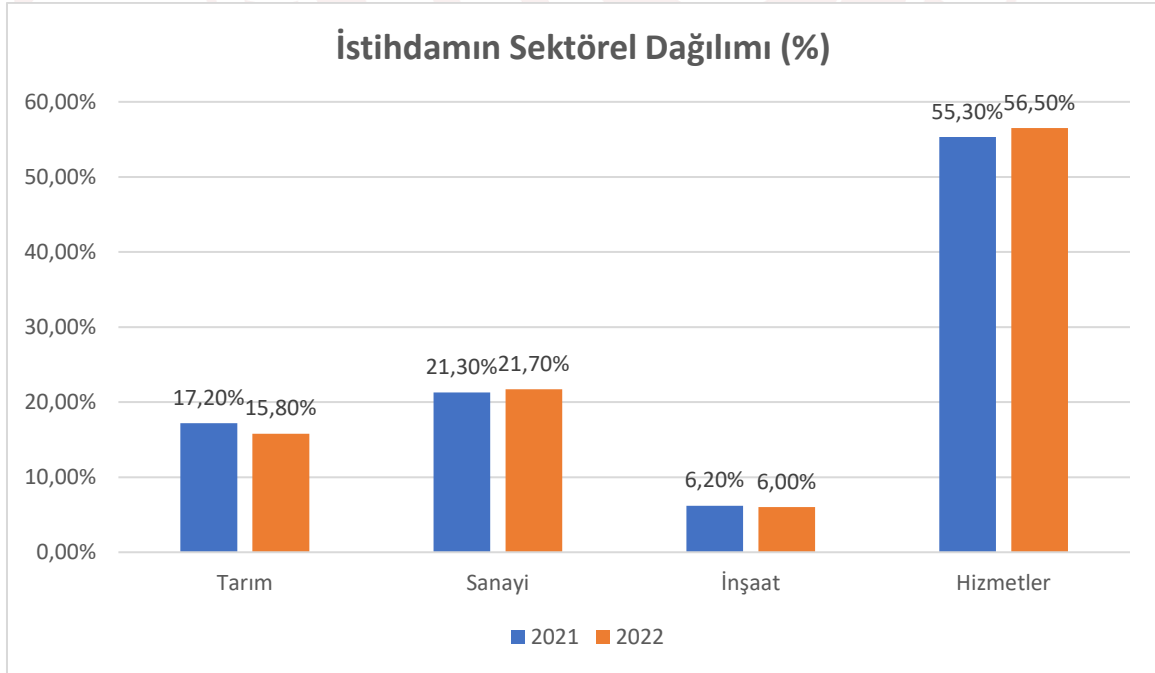
Kamu Çalışanı Sayısı (4/c)	2021 Aralık	2022 Aralık
Türkiye	3.188.540	3.277.097
Mersin	68.723	73.183
Dosya	52.537	53.817
Kişi	56.744	58.134
Aktif/Pasif Oranı	1,31	1,36
Sosyal Güvenlik Kapsamı	288.709	303.027

Kaynak: TC. Sosyal Güvenlik Kurumu

Mersin İli Sosyal Güvenlik Kapsamındaki Özet İstatistikler (4/a,4/b,4/c)

	2021 Aralık	2022 Aralık	Değişim(%)	
			20-21Aralık	21-22 Aralık
Sosyal Güvenlik Kapsamında Aktif Çalışan Sayısı				
Türkiye	24.745.149	26.344.234	6,0%	6,5%
Mersin	505.602	552.799	9,0%	9,3%
Sosyal Güvenlik Kapsamında Aylık Alan Kişi Sayısı				
Türkiye	13.644.030	13.933.020	2,9%	2,1%
Mersin	285.260	292.168	3,4%	2,4%
Sosyal Güvenlik Kapsamında Bakmakla Yükümlü Tutulan Kişi Sayısı				
Türkiye	13.644.030	34.813.357	-0,7%	-1,4%
Mersin	285.260	809.761	-2,8%	-0,6%

Kaynak: TC. Sosyal Güvenlik Kurumu

Kaynak: TC. Sosyal Güvenlik Kurumu

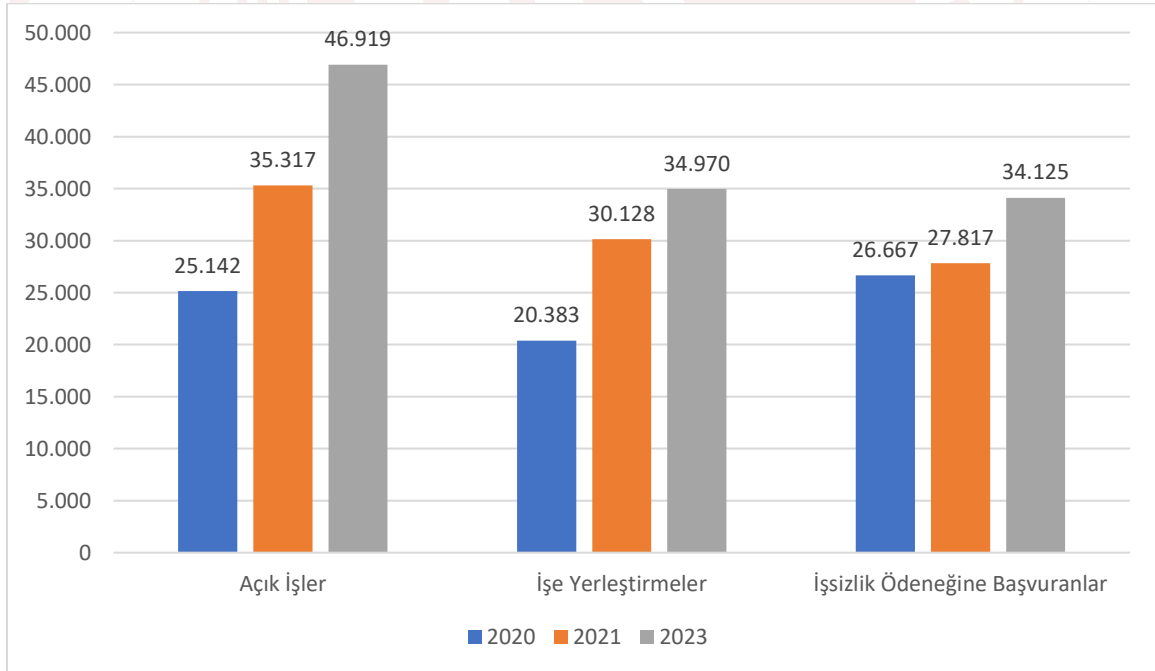
HANEHALKI İŞGÜCÜ ANKETİ SONUÇLARI

İşgücü İstatistikleri (15+)	TR62 (Adana, Mersin)*					
	2021			2022		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
İşgücü durumu ('000)	1.080	499	1.579	1.118	536	1.654
İstihdam edilenler	957	414	1.371	1.006	446	1.452
İşsiz	123	85	208	112	90	202
İşgücüne katılma oranı (%)	70	31,3	50,3	71,2	33,4	52,1
İşsizlik oranı(%)	11,4	17,1	13,2	10,1	16,9	12,3
İstihdam oranı (%)	62	26	43,7	64	27,8	45,7
İşgücüne dahil olmayanlar ('000)	463	1.094	1.558	453	1.067	1.520
İş bulma ümidi olmayanlar	49	60	109	40	54	94
İş aramayıp, işbaşı yapmaya hazır olanlar	40	79	119	29	72	101
Ev İşleriyle Meşgul		404	404		408	408
Öğrenci	96	124	220	96	126	222
Emekli	153	45	198	178	58	236
Çalışamaz Halde	96	227	323	82	192	274
Diğer	30	155	185	27	157	184

(*):TR62: İstatistik amaçlı bölge sınıflaması "Adana ve Mersin" illerine göre düzenlenmiştir.

Kaynak: TÜİK

MERSİN İŞGÜCÜ PİYASASI GÖSTERGELERİ

Kaynak: Türkiye İş Kurumu

V. DEVLET YATIRIMLARI

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı ve İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğü'nden edinilen bilgilere göre;

2022 yılı Yatırım Programı kapsamında kamu kurum ve kuruluşlarına ait yaklaşık 5 Milyar TL tutarında 153 adet proje tamamlanmıştır.

2023 Yılı Yatırım Programında ise yaklaşık 87 Milyar TL tutarındaki 408 adet projeye ait yatırım çalışmaları devam etmektedir.

Mersin ilinde devam eden yatırımlara <http://www.mersin.gov.tr/yatirimlar-2002-2023> adresinden ulaşılabilir.

Akdeniz Kaymakamlığı Yeni Hizmet Binası

Mersin ve Adana illeri ile Çukurova Bölgesi'ne hizmet vermek amacıyla yapımı devam eden **Çukurova Bölgesel Havalimanı**; Kargo Terminal Apronu vb. Altyapı Tesisleri İle 8.000.000 Yolcu/Yıl Kapasiteli İç ve Dış Hatlar Terminal Binası, Teknik Blok ve Kontrol Kulesi, Kapalı Otopark ve Viyadük, vb. surette modern bir havalimanında olması gereken tüm üstyapı tesislerini içerecektir. (T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı)

PİST	<ul style="list-style-type: none">• 3500*60 m,• 3500*45 m Paralel Taksiyolu. (Emergency pist)
TAKSİ YOLU	<ul style="list-style-type: none">• 4 Adet 30 m Boyutlarında Yüksek Hız Taksiyolu,• 4 Adet 30 m Boyutlarında Bağlantı Taksiyolu,• 24 m Bağlantı Taksiyolu.
APRON	<ul style="list-style-type: none">• 1000*243 m Apron,• Özel Uçaklar Apronu,

Kaynak: T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

VI. DEVLET YARDIMLARI

S.S. 1. Bölge Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birliği tarafından elde edilen bilgiler doğrultusunda 2022 yılında Mersin ilinde kullanılan kredilere ilişkin bilgiler aşağıda yer alan tabloda belirtilmiştir:

S.S.1.BÖLGE BİRLİĞİNE BAĞLI KOOPERATİFLERİN KREDİ KULLANDIRIM BİLGİLERİ (2022 YILI)				
SAYI	KOOPERATİF	KAYITLI ÜYE SAYISI	DOSYA SAYISI	KULLANDIRILAN TUTAR (TL)
1	AKDENİZ	1.022	361	103.212.500,00
2	ANAMUR	1.508	740	152.478.500,00
3	BOZYAZI	706	344	66.809.000,00
4	ERDEMLİ	2.610	808	168.488.000,00
5	GÜLNAR	383	138	35.071.000,00
6	MERSİN	1.474	471	113.975.752,00
7	MERSİN AYDINCIK	294	136	31.369.000,00
8	MERSİN YENİŞEHİR	1.319	536	113.344.108,00
9	MEZİTLİ	1.892	733	157.105.000,00
10	MUT	871	286	61.470.000,00
11	SİLİFKE	1.616	578	125.317.500,00
12	TARSUS 1 NOLU	2.838	1.073	228.641.000,00
13	TARSUS YENİ	2.158	840	174.806.600,00
14	TOROSLAR	2.804	597	140.070.700,00
15	TÖMÜK	1.066	363	79.567.000,00
16	ÜÇ OCAK	1.551	493	107.899.800,00
17	YENİ SİLİFKE	839	295	73.708.500,00
GENEL TOPLAM		24.951	8.792	1.933.333.960,00

Kaynak: S.S. 1. Bölge Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birliği

VII. DESTEKLENEN SEKTÖRLER

1) Mersin KOSGEB Müdürlüğü Tarafından Sağlanan Destekler

Mersin KOSGEB Müdürlüğü tarafından KOSGEB Destek Programları Yönetmeliği kapsamında verilen desteklere ilişkin istatistiki bilgiler aşağıda yer alan tabloda sunulmuştur.

Destek Adı	İşletme Sayısı	Destek Tutarı (TL)
A- KOSGEB Destek Programları Yönetmeliği Kapsamında Verilen Destekler	2.774	245.135.338
Genel Destek Programı	1	7.659
Ar-Ge, Ür-ge ve İnovasyon Destek Programı	9	1.595.596
Ar-Ge, İnovasyon ve Endüstriyel Uygulama Destek Programı	6	357.866
KOBİGEL (KOBİ Gelişim) Destek Programı	9	2.946.012
KOBİ Teknolojik Ürün Yatırım (Teknoyatırım) Destek Programı	1	115.947
İşletme Geliştirme Destek Programı	282	6.595.979
Yurt Dışı Pazar Destek Programı	25	1.561.685
Geleneksel Girişimci Destek Programı	751	6.207.000
İleri Girişimci Destek Programı	178	9.707.594
Mikro ve Küçük İşletmeler Destek Programı	1.540	216.040.000
B- KOSGEB Kredi Faiz Desteği Yönetmeliği Kapsamında Verilen Destekler	42	207.719
GENEL TOPLAM (A+B)	2.816	245.343.057

Kaynak: Mersin KOSGEB Müdürlüğü

Mersin KOSGEB Müdürlüğü tarafından verilen desteklere ilişkin performans göstergeleri ve 2022 Yılı gerçekleştirmelerini gösterir tablo aşağıda yer almaktadır.

Performans Göstergeleri	2022 Yılı Gerçekleşmeleri
1. Desteklenen KOBİ sayısı (Adet)	2.816
2. Girişimcilik destekleri kapsamında desteklenen kadın sayısı (Sayı)	386
3. Kadınlara sağlanan girişimcilik desteklerinin toplam girişimcilik destekleri içerisindeki payı (Yüzde)	33,3%
4. KOSGEB destekleriyle yatırımı yapılan teknolojik ürün sayısı (Adet)	1
5. KOSGEB tarafından desteklenen girişimci sayısı (Adet)	929
6. KOSGEB tarafından finansman desteği sağlanan işletme sayısı (Adet)	42
7. KOSGEB tarafından sağlanan Ar-Ge, teknoloji ve yenilik desteklerinin tüm KOSGEB destekleri içindeki payı (Yüzde)	6,7%

Kaynak: Mersin KOSGEB Müdürlüğü

2) Çukurova Kalkınma Ajansı Tarafından Sağlanan Desteklere İlişkin Bilgiler

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Adana ve Mersin illerinde faaliyetlerini yürüten Çukurova Kalkınma Ajansı; kurulduğu 2006 yılından bugüne kadar Mersin ilinde kamu kurumları, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının bölgesel kalkınmaya yönelik geliştirdikleri toplam 404 projeye yaklaşık 515 milyon ₺ mali destek sağlamıştır.

Çukurova Kalkınma Ajansı; sağladığı proje desteklerini Bölge Planı öncelikleri doğrultusunda yıllık Çalışma Programları vasıtasıyla programlamaktadır. Dolayısıyla; uyguladığı destek programları senelere göre sektörel ve tematik olarak farklılıklar/çeşitlilikler gösterebilmektedir.

2023 yılı içerisinde Genç İstihdamı Faizsiz Kredi Programı, Genç Girişimci Destek Programı, Üreten Şehirler – Temiz Üretim Tematik Teknik Destek Programı, 2023 Yılı Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı gibi kâr amacı güden KOBİ'lerin ve girişimcilerin istifade edebildiği programlar ilan edilmiştir.

Genç İstihdamı Faizsiz Kredi Programı kapsamında Mersin ilinde gıda imalatı ve turizm sektörlerinde faaliyet gösteren KOBİ'lerin yatırım projelerine yönelik 2 milyon ₺'ye kadar

faizsiz kredi desteği sağlanmıştır. Programın başvuruları son bulmuş olup kazanan projeler ilan edilmiştir.

Genç Girişimci Destek Programı kapsamında ise 18-35 yaş arası, yenilikçi ve teknolojik bir ürünü/hizmeti olan girişimlerin artırılması amacıyla teknoloji tabanlı girişimcilere destek sağlanmıştır. Bu program kapsamında; ön kuluçka programı, finansal destek programı, hızlandırma programı ve yatırımcı buluşmaları olmak üzere 4 aşama yer almakta olup program sayesinde girişimcilerin ürünlerin prototiplerini üretmeleri ve yatırıma dönüştürmeleri hedeflenmektedir. Program kapsamında projelere sağlanan mali destek 500 bin ₺ olmuştur. Programın başvuruları son bulmuş olup kazanan projeler ilan edilmiştir.

Üreten Şehirler – Temiz Üretim Tematik Teknik Destek Programı ile Mersin Tarsus Organize Sanayi Bölgesi’nde gıda ürünlerinin imalatı, tekstil ürünleri imalatı, fabrikasyon metal ürünleri imalatı, makine ve ekipman imalatı sektörlerinde faaliyet gösteren firmalara yönelik enerji, su ve hammadde kullanımında verimliliği artıracak fırsatların belirlenmesi ve atıkların gerek miktar gerekse toksik içerik bakımından azaltılmasını sağlayacak “temiz üretim etüdü” danışmanlık desteği sağlanmaktadır. Temiz Üretim Etüt çalışmasına ek olarak gerek görülen bazı işletmeler için «Karbon Ayak İzi Ölçüm» çalışmaları da gerçekleştirilecektir. Bu programla birlikte; firmaların yeşil büyüme odaklı dönüşüm ihtiyaçları karşılanmaya çalışılmaktadır.

2023 Yılı Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı ile ise imalat sanayinde faaliyet gösteren firmaların yalın üretim danışmanlığı olarak üretimde yalınlaşmaları ve verimlilik artışı sağlamaları hedeflenmektedir.

VIII. SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Mersin Esnaf ve Sanatkâr Odaları Birliği Tespitlerine Göre Sorun ve Çözüm Önerileri

Zincir Marketler ve Alışveriş Merkezleri (AVM) Sorunu

Esnaf sanatkarlarımız için her ilçede mahalle ve sokak aralarında zincir marketlerin açılmasıdır. 2015 yılına göre Mersin’de açılan zincir market sayısı %300 artış göstermiştir. İl genelinde faaliyet gösteren zincir market sayısı yaklaşık 900’ü bulmuştur. Sadece iki marketin 500’ün üzerinde şubesi vardır. Bu marketler esnaf-sanatkarların ticaretini ve üretimini yaptığı züccaciye, elektronik, beyaz eşya, elektrikli ev aletleri, ev tekstili, mobilya, temizlik ürünleri, hediyelik eşya, kişisel bakım ürünleri, kırtasiye, kitap, oyuncak, bilgisayar ve sarf malzemeleri,

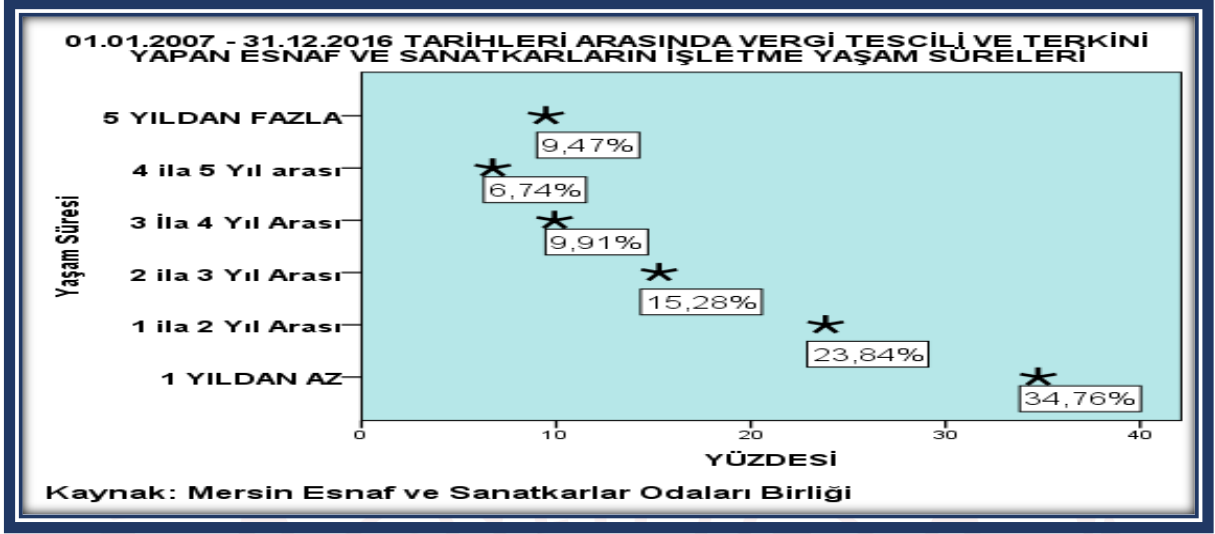
gıda mesleklerinde faaliyet gösteren esnaf-sanatkâr işletmelerini etkilemektedir. En az 17 meslek dalında 40 bin esnaf-sanatkârı doğrudan etkilemektedir. Dolayısıyla, ölçek ekonomisinden yararlanma olanağına sahip büyük işletmeler AVM'ler/grosmarketler, özellikle ticaretle uğraşan küçük esnaf için ciddi bir rekabet tehdidi oluşturmaktadır. Bununla birlikte, Alışveriş Merkezlerindeki dükkânların metrekare fiyatlarının çok yüksek olması ve AVM'lerin genel gider ücretlerinin yüksekliği de esnaf-sanatkârların alışveriş merkezleri içerisinde faaliyetlerini sürdürmelerini zorlaştırmakta, AVM'lerde yer kiralamalarını zorlaştırmaktadır. Dolayısıyla, 2021 yılında ilimizdeki AVM'lerde 74 esnaf ve sanatkarımız faaliyetini sürdürürken 2022 yılında bu sayı 31'e düşmüştür.

Mesleki Eğitim Sorunu ve İşletmelere Yansımaları

Covid-19 pandemi süreci toplumun her dinamiğini ve yapısını etkilediği gibi bir diğer yansımaları da çıraklık, kalfalık sisteminde yaratmıştır. Etkilerinin 2022 yılında da devam ettiği pandemi süreciyle işletmelerin kapanmasında meydana gelen artışla iş yerinde kalfa ve çırak çalıştıran işyerlerinin de azalması mesleki eğitim ihtiyacını ve kalifiye eleman açığını arttırmıştır. Mersin il genelinde çıraklık eğitimi veren işletme sayısı yaklaşık 2 bin düzeyindedir. Çıraklık eğitimi veren işletmelerin il bazında faaliyet gösteren mevcut işyerlerine oranı ise yüzde 10 düzeyindedir. Her 10 işletmeden sadece 1 tanesi yanında çırak çalıştırabilmektedir.

Esnaf-Sanatkârların İşyeri Açılışında Kurala Bağlanması

Mersin Esnaf ve Sanatkarları Odaları Birliği'nce yürütülen Ar-Ge ve Proje çalışmaları kapsamında 2007-2017 yılları arasındaki 10 yıllık dönemde Mersin il genelinde vergi tescili ve terkinini yapan (işletmesini 10 yıl içerisinde açan ve kapatan) 31.250 işletme sektörel, meslek, yaş, bölge bazında incelenmiştir. Buna göre, 5 yıldan fazla yaşam süresine sahip işletme sayısı %9 civarındadır. Her üç işletmeden bir tanesi 1 yıl içerisinde kapanmaktadır. Bu kapanışların nedenleri incelendiğinde, çoğunlukla doğru yerde işyeri açmama, fizibilite eksikliği, finansman yönetimi gibi konulardan kaynaklanan bilinçsizce işyeri açılışından kaynaklanmaktadır.

Söz konusu tespitlerin 2022 yılı içerisinde de geçerli olduğu görülmüş olup, bu açıdan esnaf-sanatkarlarımız tarafından işyeri açılışlarında meslek odalarından gerekli tavsiye ve önerileri almaları, belediyelerin de bu raporlara göre işyeri açılışı ve ruhsat verme işlemini yapmaları önerilmektedir.

İldeki Mesleki Eğitim İhtiyaçları

Ülkemizin ihtiyacı olan nitelikli ara insan gücünü yetiştirmede önemli bir görev üstlenmiş olan mesleki eğitim sistemimizin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasında işverenlere de önemli görevler düşmektedir.

Ülkemizde mesleki eğitim sisteminin yerleşmesi ve gelişmesi için, eğitim sonucunda verilen belgelerin bir geçerliliği ve ayrıcalığının olması gerekmektedir.

Mesleki Eğitim sisteminde temel eğitimini bitiren çırak öğrenciler, 3 yıl kalfalık ve ardından 3 yıl ustalık eğitimi almakta, yani toplam 6 yıl eğitim görmektedir. Ülkemizin Ekonomik kalkınmasının temel dinamiklerinden biri olan, Mesleki Eğitim sisteminin cazip hale getirilmesi için staj uygulama alanları daha da genişletilmelidir.

İç ve Dış Pazar İmkânları

İlimizdeki esnaf ve sanatkâr özelinde;

❖ Esnaf ve Sanatkârlar ile Tacir ve Sanayiciyi Belirleme Koordinasyon Kurulu Yönetmeliğince belirlenen NACE sistemindeki 1563 adet meslek kollarına göre mal ve hizmetler üretilmektedir. Bunlar; sanayi, tekstil, mobilya, gıda, elektrik ve elektronik, ulaşım, sağlık, güzellik ve sınırlı sayıdaki diğer sektörlerde faaliyet yürütülmektedir.

❖ Esnaf ve sanatkârların iç pazarları buldukları ilçe, il ve bölgelerdeki taleplere göre şekillenmektedir. Dış pazarlara yönelik pazarlama yöntemleri ve pazar paylarına ilişkin bilgi ve veriye ulaşamamaktadır.

❖ Yeni pazarların geliştirilmesi için esnaf ve sanatkârların bilgisayar okuryazarlığı ve e-ticaret kapasitelerini geliştirebilmeleri, ortak e-ticaret sitelerinin kullanılabilmesi gerekmektedir. Yabancı dil becerilerinin geliştirilebilmesi, yurt içi ve yurt dışı iş gezilerine, ihtisas fuarlarına katılımın sağlanması ve organizasyonların düzenlenmesi gerekmektedir. Pazarlama ve danışmanlık hizmetleri için destek mekanizmaları oluşturulmalıdır.

❖ Esnaf ve Sanatkârların iç ve dış pazarlarda rekabet gücünü üretim maliyetlerinin yüksekliği, mal ve hizmet kalitesi, kurumsallaşma eksikliği, nitelikli iş gücü eksikliği, lojistik altyapı eksikliği, teknolojik altyapı eksiklikleri gibi konular etkilemektedir.

Esnaf ve Sanatkârın Desteklenmesi

Esnaf ve sanatkârlarımızın iktisadi ve ticari alanlarda ilerlemelerinin önündeki en büyük engeller olarak mesleki eğitim, kredi finansman ve teşvik, sanayi siteleri, rekabet edebilirlik ve inovasyon yer almaktadır.

Mesleki eğitim konusunun özendirilmesi, işletmelerin ve meslek hayatına yeni başlayacak olan çırak, kalfa ve usta adaylarının teknik ve mali açıdan desteklenmesi gerekmektedir. Eğitim sistemimizin iş piyasasının talep ettiği insan gücünü karşılar nitelikte yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Esnaf ve sanatkârlara finansman açısından devlet desteği arttırılarak sürdürülmeli, Avrupa Birliği ülke uygulamaları dikkate alınarak, yeni kredi ve teşvik sistemlerinin yürürlüğe konularak uygulanması sağlanmalıdır.

İlimizdeki şehir planlamasının yeniden ele alınması, şehir içinde ve mahalle aralarında görüntü ve gürültü kirliliği yaratan ve dağınık bir şekilde faaliyet gösteren işyerlerinin teknolojik alt yapıları gelişmiş yeni kurulacak sanayi sitelerinde yer alacak şekilde taşınmalarının sağlanması gerekmektedir.

Esnaf ve sanatkarlarımızın rekabet olanaklarının arttırılması, bu kesimin küresel dünya ekonomisi içinde AR-GE çalışmaları ile sürdürülebilirliklerin sağlanması, ekonomik önemi olan yeniliklerle esnaf ve sanatkarlarımızın daha yüksek verimliliğe, daha düşük maliyetlerle üretim yapma becerisine sahip işgücü yetiştirilmesine destek verilmelidir.

Politika ve Stratejilerin Uygulanması

Esnaf ve sanatkârlar başta olmak üzere, işletmelerine yönelik, kapasitelerinin geliştirilmesi, e-dönüşüm imkânlarının arttırılması, mesleki ve teknik bilgi ve becerilerinin geliştirilebilmesi için yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası düzeyde iş birliklerinin hayata geçirilmesi amacıyla politika ve stratejiler hedeflenmelidir.

Esnaf ve Sanatkârların ürettikleri ürünlerin pazarlanması hususunda; devlet desteği ile çeşitli pazarlama politikaları ve organizasyonlar gerçekleştirilerek yurt içi ve yurt dışı tanıtımlarının yapılması esnafımıza büyük katkı sağlayacaktır.

Küçük Sanayi Sitesi Talebi

İlimizde esnaf olarak şehrin farklı yerlerinde dağınık ve uygun olmayan ortamlarda faaliyetini sürdürmekte olan meslek gruplarının, daha elverişli ortamlarda toplu olarak faaliyetlerine devam edebilmeleri amacıyla kendilerine ait küçük sanayi sitesi talepleri bulunmaktadır. Şehir merkezinde çevre ve ses kirliliğine sebep olmaları nedeniyle Oto Sanatkârlar, Marangozlar ve Mobilyacılar, Hurdacılar, Kunduracılar, Giyim İmalatçıları (Tekstil), Bakkallar (Gıda Üreticileri) meslek gruplarının öncelikli olarak taşınmaları, şehir merkezinden uzakta daha uygun şartlarda toplu işyeri niteliği taşıyan sanayi sitesinde faaliyet göstermeleri gerektiği uygun görülmektedir.

Belirtilen planlamanın yapılabilmesi için yer tespiti sonrası ilgili Belediye ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü ile ortak hareket edilmesi gerekmektedir.

Kayıtdışı Meslek ve Seyyar Sorunu ve Çözüm Önerisi

İlimizde özellikle emlak ve ikinci el taşıt ticareti başta olmak üzere bazı mesleklerde seyyar olarak kayıt dışı faaliyet gösterilmesi bir sorun haline gelmiştir. Bu durum kayıtlı olarak faaliyet gösteren esnafın ve vatandaşın mağduriyet yaşamasına sebep olabilmektedir. Kayıt dışı faaliyet gösterenlerin tespiti ve kayıt altına alınmaları için ilgili Meslek Kuruluşları, Sosyal Güvenlik Kurumu, Maliye başta olmak üzere ilgili yerel yönetim, emniyet, adli merciler ile faaliyet konusuna göre ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının koordinasyonunda topyekûn mücadele ve çalışmalar devam etmelidir.

Mersin Ticaret ve Sanayi Odası Tespitlerine Göre Sorun ve Çözüm Önerileri

<ul style="list-style-type: none">• OSB, Sanayi Siteleri ve Teknoparkların genişleme alanlarının yetersizliği• Sektörel sanayi siteleri için alan tahsisi yapılamaması (Özellikle hazine arazileri)• Orta ölçekli; yenilikçi ve teknoloji odaklı KOBİ'lere yönelik İş Geliştirme Merkezleri (İŞGEM) tarzında hazır üretim yerlerinin olmaması• Firmaların; imalat/hizmet üretim süreçlerini geliştirmeye yönelik olarak teknolojik yatırımları önemsememesi• Nitelikli iş gücünün yeterli olmaması• Firmaların faaliyetlerini gerçekleştirirken; geleneksel yöntemleri geride bırakıp küresel piyasada; hizmet hızı, verimlilik artışı ile	<ul style="list-style-type: none">• Her sektörde “Planlı” bir üretim sistemine geçilmeli,• Üretimde ithal bağımlılığın azaltılması amacıyla yerli üreticiler desteklenmeli• Firmaların Ar-Ge, Dijital Dönüşüm, Yeşil Ekonomiye Geçiş maliyetlerini azaltacak bir teşvik sistemi kurulmalı,• Ar-Ge, Yenilikçilik (inovasyon), dijitalleşme, yeşil dönüşümün istisnasız her sektöre entegre edilmesi için eylem planı yapılmalı ve uygulamaya geçilmeli• Modern kooperatif sistemi kurulmalı,• Daha kaliteli bir üretim ve ekonomi için çalışma şartları, iş güvenliği şartları yükseltilmeli, nitelikli ve yeterli üretim alanları planlı şekilde kurulmalı (İŞGEM, Sektörel Sanayi Siteleri gibi)• Hazine arazilerinin uygun olanları, üretim ve hizmet sektörlerine tahsis edilmeli,
---	---

rekabette öne çıkaracak dijital dönüşüm sürecinde yavaş kalması

- Avrupa Yeşil Mutabakatı'nda öngörüldüğü gibi yeşil ekonomiye geçiş sürecine firmaların adapte edilmesi
- Ekonominin, küçük ve kurumsallaşamamış aile şirketlerine bağlı olması
- Sektörel kümelenmiş sanayi sitelerinin olmayışı
- Bölgesel bazda sektörel uzmanlaşma ve kümelenme çalışmalarının yeterince hızlı gelişmemiş olmaması
- Lojistik faaliyetler kapsamında;
 - Mersin limanının kapasitesinin sınırlı olması,
 - Muayene istasyonlarında büyük araçlara yönelik hızlandırıcı uygulamaların olmaması.
 - Taşımacılıkta Belediye ile Trafik Şubenin görev alanına giren konulardaki mevzuat ve uygulama farklılıkları,
 - Belgesiz firmaların taşıma hizmeti verebiliyor olması,

- Tüm sektörler, firmalar kalite, rekabet, çevreye etkisi, yarattığı katma değer, enerji verimliliği, iş güvenli gibi konularda sadece Oda-Üniversite-Kamu iş birliğinde geliştirilecek bir sistemle ürün ve hizmet kalitesi denetimleri yapılmalı,
- Lojistik faaliyetler kapsamında;
 - Mersin Ana Konteyner Limanının yapılması sağlanmalı,
 - Demiryoluyla yük ve yolcu taşımacılığı geliştirilmeli,
 - Mersin limanı tarafından uygulanan ücretlerin daha uygun seviyelere çekilmesi için çalışma yapılmalı,
 - Limandaki araç gereç ve altyapı eksikleri giderilmeli,
 - Lojistik ve taşımacılık ile ilgili alt yapılar geliştirilmeli ve desteklenmelidir,
 - Lojistik eğitime yönelik okul kurulmalı,
 - Lojistik sektörüne yönelik uzun vadeli fizibilite çalışmaları, master planlar hazırlanarak uygulanmalı,
 - Gümrük mevzuatı sektörün işlemlerini hızlandıracak ve dijital açıdan avantaj sağlayacak hale getirilmeli,
 - Hem turizm, hem sanayi hem de tarım sektörlerinin gelişimi için Akdeniz Sahil Yolu ve Çeşmeli-

	<p>Taşıyıcı otoyolu acilen tamamlanması</p> <ul style="list-style-type: none">○ OSB, Liman, Serbest Bölge ve Sanayi siteleri gibi önemli ekonomik noktalar arasındaki kara yolu ve demir yolu bağlantıları güçlendirilmeli, alternatif yollar yapılmalı.○ Çukurova bölgesine hizmet için D-400'e paralel bir Mersin-Adana yolu yapılmalı,○ Yeni hava limanı etrafı ekonomiye destek verecek şekilde planlanmalı,
--	--

Mersin İl Tarım ve Orman Müdürlüğünün Tarım Sektörü Sorunlarına Yönelik Görüş ve Değerlendirmelerinde;

- İlerleyen dönemlerde oluşabilecek su kısıtına yönelik üretim deseninin planlanması,
- Yaş meyve ve sebze üretiminde pazarlama sorunlarının aşılmasına yönelik olarak il veya havza bazlı üretim planlamasının yapılması,
- Dış pazara yönelik ticarete zararlı organizma ve pestisit geri bildirimlerinin azaltılmasına yönelik tedbirlerin alınması,
- Birincil üretimde üretilen yaş meyve ve sebzelerin katma değerli ürünlere dönüştürülmesine yönelik işleme sanayisinin geliştirilmesi,
- Girdi maliyetlerinin azaltılmasına yönelik akıllı tarım tekniklerinin kullanılmasının yaygınlaştırılması yer almaktadır.

Çukurova Kalkınma Ajansı Tespitlerine Göre Sorun ve Çözüm Önerileri

Çukurova Kalkınma Ajansının ekonomik gelişmeye katkı sunacağı değerlendirilen ve bu nedenle öne çıkarılması gereken sektörler ile bu sektörlerin desteklenmesi halinde elde edilecek ekonomik değerlere ve sosyal kazanımlara ilişkin görüş ve değerlendirmeleri:

Mersin ilinin içsel potansiyeli ve yerel dinamikleri baz alındığında tarım, turizm, lojistik, imalat sanayi ve madencilik sektörleri öne çıkan sektörler arasında yer almaktadır. Bu sektörler içerisinde yer alan ve gelişme potansiyeli bulunup il ekonomisine yüksek katkı verebileceği değerlendirilen alt sektörler aşağıda sıralanmaktadır.

- a) Tarım sektöründe; bitkisel üretim (narenciye, muz, çilek, yaş sebze-meyve, zeytin), tropik egzotik bitkiler (avokado, pitaya, ejder meyvesi), tıbbi aromatik bitkiler (defne, biberiye, kekik, keçiboynuzu), küçükbaş hayvancılık (keçi, koyun), su ürünleri yetiştiriciliği, akıllı sera kurulumu, sera atıklarından kompost gübre üretimi ve meyve-sebze kurutma faaliyetleri öne çıkmaktadır.
- b) Turizm sektöründe; Kültür Turizm Koruma Geliştirme Bölgeleri'ne yapılacak turizm yatırımları, butik hotel, bungalov, glamping yatırımları, doğa okulları ve macera parkları, su sporları merkezi (kitesurf, windsurf), 3. yaş turizmi tesisi, özel palyatif bakım merkezi ve sağlık köyü yatırımları potansiyel arz etmektedir.
- c) Lojistik sektöründe; lisanslı depoculuk, antrepo, soğuk hava deposu ile karayolu ve denizyolu taşımacılığı faaliyetleri öne çıkmaktadır.
- d) Maden sektöründe; demir, krom, dolomit, mermer, kum ocağı ile çakıl ve kil madenciliği ön plandadır.
- e) İmalat sanayinde ise;
 - o Gıda ürünleri ve içecek imalatı: Narenciyeden esans ve eterik yağ üretimi, süt ve süt ürünleri üretimi, işlenmiş sebze-meyve ve paketlenme faaliyetleri, bakliyattan türev ürünler üretimi, su ürünleri işleme tesisi, bitkisel sıvı ve katı yağ imalatı, et ve tavuk işleme tesisi, makarna, baharat, şalgam vb. alkolsüz içecek imalatı,
 - o Tekstil-hazır giyim imalatı: Elyaf, deri giyim, örme (trikotaj) ve tığ işi (kroşe) ürünler ve eşofman üretimi,

- Ağaç ve orman ürünleri imalatı: Kaplama ve panel imalatı, palet imalatı, kâğıt hamuru ve oluklu mukavva imalatı,
- Kimya-plastik imalatı: Organik gübre imalatı, tekstil kimyasalları, zirai kimyasal ilaçlar, kauçuk, sabun-deterjan ve kozmetik ürünler imalatı, polipropilene dayalı tıbbi malzeme üretimi,
- Makine-metal imalatı: Cıvata-somun imalatı, tarım ve gıda makineleri imalatı, maden ve inşaat makineleri üretimi, güneş enerjisi sistemleri üretimi,
- Metalik olmayan mineral ürünler imalatı: Cam, seramik, çimento ve alçı imalatı sektörleri öne çıkan ve yeni yapılacak katma değerli yatırımlar ile ilin iktisadi kalkınmasına yüksek katkı sağlayacak alanlar arasında yer almaktadır.

Planlı Yatırım Arazisine Erişim Noktasında Yaşanan Kısıtlar

Mersin ilinin önemli sorunlarından birisi, sanayi yatırımcısına planlı sanayi arazisi sunma noktasında yaşanan darboğazdır. Mersin’de hâlihazırda faal olan iki organize sanayi bölgesi de %100 doluluk oranına ulaşmıştır. Mersin’de üç organize sanayi bölgesinin altyapı süreçleri hızla devam etmekte, iki organize sanayi bölgesinin yer seçim çalışmaları da sürmektedir. Bu alanların kısa sürede yatırımcıyla buluşması neticesinde ilin sanayi alanında yatırımcı çekme potansiyeli ve dolayısıyla üretim kapasitesi daha da artacaktır. Ayrıca Mersin Serbest Bölgesi de tamamıyla dolu olup genişleme ihtiyacı sıklıkla dile getirilmektedir. Mevcut alan çevresinde genişleme ihtimali çok düşüktür. Bu sebeple; Taşucu Limanı’nın geri sahasında kurulması planlanan Serbest Bölge yatırımının hayata geçmesi, serbest bölge içerisinde yer arayışı içerisinde olan yatırımcılar için önemli bir alternatif olacaktır.

Lojistik Sektörüne Yönelik Fiziki Altyapı Geliştirme İhtiyaçları

Çukurova Bölgesel Havalimanının tamamlanması il ekonomisi açısından büyük önem arz etmektedir. Havalimanının faaliyete alınmasıyla birlikte turizm ve dış ticaret sektörlerinde önemli bir ivmelenme yaşanacağı değerlendirilmektedir.

Lojistik merkez, antrepo alanları, nakliyeciler sitesi, tır parkları gibi lojistik sektörünün ihtiyaç duyduğu altyapıların oluşturulması, mevcutların ise kapasitelerinin artırılması gerekmektedir.

Mersin Limanı'nın senelik 2.6 milyon TEU olan mevcut fiziki kapasitesi yetersiz kalmaktadır. Konteyner krizi ve deprem felaketi sonrası limanda bekleme süreleri artmıştır. Bu durum lojistik, dış ticaret, imalat sanayi ve tarım firmalarının rekabetçiliğini düşürmektedir. Her geçen yıl artan dış ticaret hacmi de düşünüldüğünde Mersin Limanı'nın kapasitesinin artması önemli bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmaktadır. Ayrıca; Mersin Ana Konteyner Limanı projesinin orta vadede hayata geçirilmesi, bölgenin hinterlandı ile birlikte düşünüldüğünde gelişen dış ticaret hacmi sebebiyle önemli bir öncelik olarak değerlendirilmektedir.

Beşerî Sermayenin Güçlendirilmesi Gereksinimi

Hemen hemen bütün sektörlerde insan kaynağı ile ilgili bazı temel sorunlar sıklıkla dile getirilmektedir. Bu sorunlar arasında; kalifiye eleman temininde yaşanan zorluklar, işgücü piyasasında arz-talep dengesinde yaşanan uyumsuzluk, inovasyon arzı konusunda üniversitelerin yeterince aktif olamaması, bilimsel projelerin sanayi ile buluşturulamaması gibi hususlar sıralanabilir.

Mezkûr sorunların çözümüne yönelik olarak sektörel işgücü envanterlerinin çıkarılarak ara eleman ihtiyaçlarının belirlenmesi, ihtiyaca göre mesleki eğitim programlarının beşer yıllık dönemlerle planlanması, üniversitelerce yapılan araştırmaların sanayi tarafından uygulanabilirliğinin artırılması için Teknopark, TTO ve Ar-Ge merkezleri gibi ara yüzlerin etkinleştirilmesi gibi çözüm önerileri sıralanabilir.

İşletmelerin Kurumsal Kapasite Yetersizlikleri:

İlde faaliyet gösteren firmaların önemli bir kısmı kobi ve mikro işletme hüviyetindedir. Bu tarz işletmelerin büyük kısmında kurumsallaşma noktasında bazı problemler ile karşılaşmaktadır.

Bunlar arasında; aile işletmelerinin kurumsallaşması ve sürdürülebilirliği noktası yaşanan sorunlar, işletmelerin dijitalleşme ve Endüstri 4.0 sürecine yeterince entegre olamamaları, kobilerin fuar, sergi, iş gezisi programlarına katılım ve erişim sıkıntıları, işletmelerin hedef pazar analizlerini yeterince yapmamaları ve pazar çeşitlendirme faaliyetlerinde yetersiz kalmaları, firmaların Ar-Ge, markalaşma, süreç yönetimi, inovasyon, ticarileşme, uluslararasılaşma ve proje yönetimi gibi alanlarda yeterli profesyonel destek almamaları gibi hususlar başlıca konular olarak değerlendirilmektedir.

İşletmelerin ve Üretim Alanlarının Yeşil Büyüme Odaklı Dönüşüm İhtiyacı:

Avrupa Birliği Yeşil Mutabakat gündemi çerçevesinde, işletmelerin yeni döneme hazırlanması, OSB atıklarının geri dönüşümü, biyogaz tesisi kurulumu, ileri derece biyolojik arıtma ve yeşil OSB'lerin kurulumu konuları önümüzdeki dönem için önemli öncelik alanları olarak göze çarpmaktadır.

KAYNAKÇA

- ❖ Mersin Valiliği-Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı
- ❖ Mersin Valiliği-İl Planlama ve Koodinasyon Müdürlüğü
- ❖ Orta Akdeniz Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü
- ❖ Mersin Serbest Bölge Gümrük Müdürlüğü
- ❖ Mersin Bölge Liman Başkanlığı
- ❖ Mersin İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
- ❖ Mersin Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü
- ❖ Mersin İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
- ❖ Mersin Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü
- ❖ Mersin Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü
- ❖ Mersin KOSGEB Müdürlüğü
- ❖ Çukurova Kalkınma Ajansı
- ❖ Mersin Ticaret ve Sanayi Odası
- ❖ Mersin Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği
- ❖ S.S.1. Bölge Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birliği
- ❖ Akdeniz İhracatçılar Birliği

MERSİN TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ

Adres : Mesudiye Mah.5103 Sokak No:22 Akdeniz-MERSİN

Santral : 0(324) 336 17 95 - 337 07 65 **Faks:** 237 94 91

E-Posta : mersin.tim@ticaret.gov.tr

Kep Adresi : mersinticaretilmudurlugu@gtb.hs03.kep.tr

Web : <https://mersin.ticaret.gov.tr/>